

CECYLIA GALILEJ

WYPOWIEDZI DEFINIUJĄCE ANGLICYZMY W INTERNETOWYCH ARTYKUŁACH INFORMACYJNYCH

Każdy rodzimy użytkownik języka polskiego (bardziej lub mniej wrażliwy na kwestie językowe, mający jednak pewną świadomość języka) zauważa, że do współczesnej polszczyzny¹ przenika coraz więcej wyrazów zapożyczonych, głównie z języka angielskiego². Jesteśmy w stanie bez problemu podać wiele przykładów takich wyrazów spotykanych w życiu codziennym, na przykład w języku młodzieży (*cool, exactly, selfie, thanks, no problem, CD, omg, btw, lol*), w nazwach produktów (*chipsy, drink, koktajl, smoothie*), w nazwach sklepów i innych placówek (*hipermarket, supermarket, fitness club, Felicity, Lux Med, Reserved*), w mediach (*briefing, brexit, show news, show room, after party, dress code*). Leksemy te nazy-

---

CECYLIA GALILEJ, dr hab. – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Nauk Humanistycznych, Instytut Językoznawstwa; adres do korespondencji: Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin; e-mail: cgalilej@kul.lublin.pl; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6379-9361>.

¹ Wyrażenie *współczesna polszczyzna* określa w niniejszym artykule polszczyznę po 1989 r., tj. od czasu wielkich przemian politycznych, gospodarczych i społecznych (odchodzenia od ustroju komunistycznego na rzecz demokratycznego, kształtowania się gospodarki wolnorynkowej, tworzenia się społeczeństwa informacyjnego i konsumpcyjnego, intensywnego rozwoju mediów, zob. Bajerowa 20-49; Ożóg, *Polszczyzna i „Zmiany”*; Dubisz, „Rozwój” 69-88).

² Najstarsze anglicyzmy pojawiły się w polszczyźnie w XVII wieku w sferze dyplomacji i polityki (zapożyczenia leksemów najpierw z zakresu kultury (*lord, spiker*), handlu, morza i żeglugi (*kuter, jacht*), a później w wielu różnych dziedzinach nauki, techniki, kulinariów, zdrowia, sportu, biznesu, rozrywki, mody, urody itd.) (Mańczak-Wohlfeld, *Angielsko-polskie* 18; *Słownik zapożyczeń* 9; Witalisz, *Przewodnik* 16). Szczególnie duży przyrost anglicyzmów w polszczyźnie nastąpił po 1989 r. (Ożóg, „Atrakcyjna”; Surendra 15 i 309). Zapożyczenia z języka angielskiego stały się przedmiotem wielu badań zwłaszcza z zakresu ich adaptacji graficznej, fonologicznej, morfologicznej i semantycznej na gruncie języka polskiego (np. Mańczak-Wohlfeld, *Angielskie; Tendencje; Słownik*; Witalisz, „Nowsze” i *Przewodnik*; Zabawa), ich zasobu leksykalnego (np. Mańczak-Wohlfeld, *Angielskie i Angielsko-polskie*; Surendra), wpływu na polszczyznę oraz jej odmiany funkcjonalne i środowiskowo-zawodowe (np. Mańczak-Wohlfeld, *Tendencje*; Wiśniewska-Białas; Surendra; Weber; Waszakowa; Wieluniecka).

wają zjawiska społeczne, gospodarcze, kulturowe, obyczajowe, które pojawiają się na świecie, a rozprzestrzeniając się, trafiają ze swoją nazwą także do naszego ojczystego języka³. Część z owych leksemów ma już polskie odpowiedniki, inne (jeszcze) nie, funkcjonują zatem w oryginalnej, obcojęzycznej postaci. W przypadku przekazu medialnego widać, że anglicyzmy są nierzadko spotykane w bardzo eksponowanych miejscach – na przykład w tytułach artykułów internetowych, czyli ważnych segmentach tekstu, które są wizytówką całej publikacji, pełniącą podstawową funkcję informatywną⁴. W takim przypadku w tytule obok anglicyzmu zazwyczaj występuje jego tłumaczenie (w funkcji metajęzykowej)⁵, np.: **Oversharing** – z czego wynika **nadmierny ekshibicjonizm?** [O]⁶, **Comfort food** – **jakie jedzenie nas uszczęśliwia?** [O], **Co to jest mindfulness (uwaga)?** [O], **Plopping**, czyli **zawijanie włosów w koszulkę**⁷, **Wearables** – **recenzja dziesięciu inteligentnych opasek i zegarków**⁸. Występujące w tytule zapożyczenie pojawia się wiele razy w tekście głównym, często na kilka sposobów – w oryginalnej postaci, w formie jej rodzimego odpowiednika lub też synonimów.

Obiektem badań w poniższym opracowaniu jest zbiór kilkudziesięciu anglicyzmów (łącznie 53 leksemy), w większości rzeczowników (51) i sporadycznie przymiotników (2), które w ciągu ostatniego roku (od stycznia 2021 do kwietnia 2022 r.) były zapowiadane na głównych stronach portali

³ Zapożyczanie wyrazów z języka angielskiego wiąże się przede wszystkim z potrzebą nazwania nowych desygnatów, a także większą ekonomicznością procesu przejścia obcego leksemu w porównaniu z wysiłkiem, jaki trzeba włożyć w skonstruowanie jego rodzimego odpowiednika (często o bardziej rozbudowanej formie niż anglicyzm). Wśród przyczyn zapożyczania obcych wyrazów pojawiają się również takie, które mają charakter ekspresywny, np. uzewnętrznianie postawy emocjonalnej, wzmacnianie lub osłabianie ekspresji językowej, moda, snobizm językowy (Dunaj, „Tendencje” 76-77; Wiśniewska-Białas 99-100; Surendra 18).

⁴ Oprócz funkcji informatywnej tytuły pełnią jeszcze inne, równie ważne, funkcje: reklamową, perswazyjną, ludyczną, kreatywną, społeczno-kulturową, które w obecnej dobie rozkwitu i współistnienia wielu form mass mediów przyciągają potencjalnych odbiorców (Grochala; Pałuszynska; Ostromęcka-Frączak; Pawłowska; Galilej; Kasiak).

⁵ Tłumaczenie na język polski występuje przy wielu wyrazach obcych – nie tylko angielskich – użytych w tytule, np. (gr. med. *gestoza*) **Zatrucie ciężowe** – **jakie są przyczyny gestozy?** [O], (łac. praw. *immisja*) **Nieprzyjemne zapachy i hałasy z sąsiedniej działki** – **czyli czym są immisje?** [O], dostęp 12.06.2021. Skrót [O] i dalej [WP] oraz [I] oznaczają nazwy portali internetowych – odpowiednio *Onet*, *Wirtualna Polska* i *Interia*.

⁶ Przykład pochodzi z artykułu na portalu internetowym *Onet* [O], dostęp 12.06.2021. Analizowane leksemy, konstrukcje wyrazowe i większe fragmenty wypowiedzi definiujących zostały w niniejszym artykule wyeksponowane poprzez zapis pogrubionym drukiem.

⁷ *Onet*, kobieta.onet.pl/na-czym-polega-plopping-zawijanie-wlosow-w-koszulke/161444r, dostęp 12.06.2021.

⁸ *Komputer Świat*, www.komputerswiat.pl/wearables, dostęp 12.06.2021.

internetowych (*Onetu* [O], Wirtualnej Polski [WP], Interii [I]) oraz pojawiały się na innych witrynach (konkretnych stronach www)⁹ w tytułach i pełnych wersjach artykułów informacyjnych¹⁰, uzyskując znaczną frekwencję od co najmniej kilku do kilkunastu lub więcej wystąpień w tekście. Za anglicyzm uznaję – zgodnie z koncepcją Elżbiety Mańczak-Wohlfeld – wyraz przejęty z języka angielskiego jako języka źródłowego lub też ostatniego ogniwa pośredniczącego w procesie zapożyczenia. Według badaczki anglicyzm to:

taka jednostka leksykalna, która charakteryzuje się fonetyką oraz morfologią angielską i przedostała się z języka angielskiego do polszczyzny. Może to więc być wyraz rdzennie angielski lub też słowo innego pochodzenia, np. łacińskiego, greckiego czy holenderskiego, bądź wywodzące się z tzw. języków egzotycznych, a więc używanych poza Europą, które weszło w skład języka polskiego za pośrednictwem angielszczyzny. (Mańczak-Wohlfeld, *Słownik* 10; por. Mańczak-Wohlfeld, „Projekt” 307)

Zebrane leksemy oraz konteksty, w jakich zostały użyte, posłużyły jako materiał ilustrujący sposoby definiowania anglicyzmów w celu wyjaśnienia ich znaczeń odbiorcom nowych mediów (typy definiowania zapożyczeń i ich wyznaczniki językowe, rodzaje semów wykorzystywane w medialnych definicjach, sposób przeformułowania definicji słownikowej na wypowiedź definiującą w tekście użytkowym). Analiza koncentruje się wokół opisu wewnętrznej struktury wypowiedzi definiującej: definiendum, łącznika definicyjnego i przede wszystkim definiensa, który jest podstawowym przekaznikiem znaczenia leksemu. Cechy semantyczne definiensa zawarte w wypowiedziach definiujących przytoczonych z artykułów internetowych odnoszą do definicji podanych w słownikach współczesnego języka angielskiego. Zabieg ten pozwala na wykrycie rodzajów semów obecnych w definicjach leksykograficznych w języku źródłowym oraz polskich wypowiedziach definiujących. Ponadto umożliwia on wyróżnienie typów definicji ze względu na ujęcie zakresu treściowego wyrazu obcego w polskim przekazie internetowym (tj. definicji całościowych i częściowych) oraz rozpoznanie sposobów przeformułowania definicji z języka źródłowego na wypowiedź

⁹ Portale internetowe pełnią głównie funkcję informacyjną lub informacyjno-rozrywkową (*infotainment*) (Naruszewicz-Duchlińska 65-73).

¹⁰ Omawiane anglicyzmy występują w ogólnodostępnych polskich tekstach informacyjnych w oryginalnej, obcojęzycznej postaci graficznej (zaś w wersji mówionej najczęściej także w obecnej postaci fonetycznej). Tematyka tychże artykułów jest różnorodna: społeczno-gospodarcza (polityka, prawo, ekonomia), użytkowo-poradnicza (z zakresu psychologii, mody, hobby). Pod względem językowym wybrane do analizy teksty reprezentują ogólnopolską, kulturalną odmianę języka w wersji pisanej.

definiującą w polskim tekście użytkowym. Wybór materiału badawczego pochodzącego z obserwacji internetowych artykułów informacyjnych był podyktowany podstawowym czynnikiem, tj. większym potencjałem Internetu w przekazie informacji (nadmiarem różnego typu wiadomości, szybkością komunikacji, szerokim zasięgiem, łatwością dostępu do informacji) w porównaniu do innych środków masowego przekazu. Duża ilość nowych informacji, możliwość ich wielokrotnej aktualizacji i szybkie tempo rozprzestrzeniania się wiadomości (Olszański 79) uwidaczniają zjawisko ciągłego przenikania do polszczyzny wyrazów angielskich, które są dla odbiorcy elementem obcym, często niezrozumiałym.

Bazę materiałową niniejszego opracowania stanowi, jak wspomniano, zbiór 53 anglicyzmów, pochodzących ze 168 internetowych artykułów informacyjnych. Za artykuł internetowy o charakterze informacyjnym (Olszański; Szymoniak 131) uważam wypowiedź pisemną „w medium (...) elektronicznym [która służy – C.G.] do przekazywania wiadomości, wiedzy lub rozrywki” (Waśkiel). Dobór wyrazów pochodzenia angielskiego był uwarunkowany: 1) obecnością w tytule lub w pełnej wersji artykułu takich składników tekstu, które wskazywały na znaczenie anglicyzmu, tj. wypowiedzi definiującej lub przynajmniej polskiego ekwiwalentu danego zapożyczenia, 2) częstością występowania wyrazu obcego w tekście (średnia liczba użyczeń danego zapożyczenia w artykule wynosi 8 wystąpień, niektóre leksemy pojawiają się częściej, np. *lockdown* – 21 razy w danym tekście, *fake news* – 14 razy, *body wrapping* – 14 razy), 3) względną nowością zapożyczenia, przejawiającą się brakiem ich odnotowania w słownikach ogólnych języka polskiego, słownikach wyrazów obcych i słownikach poprawności językowej przed 1989 r.¹¹, a często także ich braku w najnowszych zbiorach słownictwa¹². Podczas opisu najczęstszych sposobów wprowadzania znaczeń

¹¹ W *Słowniku języka polskiego* pod red. W. Doroszewskiego (1958-1969) nie odnotowano żadnego z omawianych zapożyczeń. W *Słowniku poprawnej polszczyzny* S. Szobera (1969) znajduje się jedynie zapis leksemu *trik*. W *Słowniku wyrazów obcych* pod red. J. Tokarskiego (1979) zamieszczono 3 leksemy: *trik*, *toples//topless*, *garden party*. Natomiast w *Słowniku poprawnej polszczyzny* pod red. W. Doroszewskiego (1980) są 2 zapożyczenia: *trik*, *toples//topless*.

¹² Jak dowodzi przeprowadzona kwerenda słownikowa w leksykonach opublikowanych po 1989 r. (Szymczak z 1992; Zgółkowa z 1994-2005; Dunaj z 1996; Kamińska-Szmaj z 2002; Dubisz z 2003; Markowski z 2005) znalazło się 5 analizowanych zapożyczeń: *billboard*, *factoring*, *puzzel//puzzle*, *topless*, *trik* i w niektórych *garden party* (Bańko i in. z 1992; Zgółkowa z 1997: t. 12; Dubisz z 2003; Markowski z 2006). Znacznie większa liczba omawianych zapożyczeń – prawie połowa, tj. 24 leksemy – została odnotowana w materiałach Narodowego Korpusu Języka Polskiego (dane z lat 2010-2011), np.: *agility*, *billboard*, *bob*, *citylight*, *for-*

wyrazów obcych posługując się zwykle terminami *wypowiedź definiująca* oraz *definiowanie*, rzadziej zaś *definicja*, tamte bowiem określenia lepiej odzwierciedlają istotę stosowanego przez media sposobu wyjaśniania znaczeń wyrazów anglojęzycznych. Spowodowane jest to faktem, że składniki definicyjne używane do objaśniania znaczeń są wprawdzie takie jak w definicji (tj. definiendum, definiens, łącznik definicyjny), ale zazwyczaj nie są aż tak zagęszczone na krótkim odcinku tekstu jak w definicji, lecz w sposób typowy dla artykułu dziennikarskiego są rozbite treściowo na większą liczbę wypowiedzeń składniowych o charakterze definiującym, zamieszczanych w różnych miejscach artykułu, wśród innych informacji, i to nie zawsze definiujących. W wykazie odnalezionych anglicyzmów są podane ich polskie definicje w postaci tłumaczenia hasła (zamieszczonego w przypisie) ze słowników współczesnego języka angielskiego¹³ lub innego źródła, a w sporadycznych wypadkach informacja o braku odnotowania danego leksemu w oryginalnych źródłach w języku angielskim.

I. PODZIAŁ LOGICZNO-JĘZYKOWY

Problematyka wypowiedzi definiujących znaczenia anglicyzmów używanych przez medialnego nadawcę w artykułach internetowych o charakterze informacyjnym wymaga przywołania dwóch uzupełniających się ujęć badawczych – osadzenia na gruncie filozofii języka (logiki formalnej), a następnie podjęcia konkretnych obserwacji językowych. Z punktu widzenia logiki analizowane wypowiedzi definiujące są zbliżone do definicji analitycznych (sprawozdawczych), tzn. podających właściwą odpowiedź na pytanie, jakie

---

faiting, mindfulness, networking, podcast, smartphone, stalking, topless, tuning, wearable, baby boom, baby shower, body wrapping, garden party, after party, dress code, coming out, hat-trick, must have, cruelty free, babydoll). Zgodnie z najnowszymi danymi leksykograficznymi w polszczyźnie funkcjonuje 19 analizowanych zapożyczeń: *baby boom, billboard, body wrapping, citylight* (uwzględniona odmiana wyrazu, bez podanego znaczenia), *coming out, dress code, factoring// faktoring, forfeiting, garden party, hat-trick, lockdown, networking, oversharing, puzzel//puzzle, smartfon, stalking, toples//topless, trik//trick, tuning* (wykaz na podstawie elektronicznych wersji *Słownika języka polskiego PWN* oraz *Wielkiego Słownika Języka Polskiego* pod red. Piotra Żmigrodzkiego). Natomiast w zasobach Obserwatorium Języka Uniwersytetu Warszawskiego znajdują się następujące anglicyzmy (16): *baby shower, body shaming, comfort food, coming out, couchsurfing, dress code, ecodriving, lockdown, multitool, must have//mashew, oversharing, podcast, smartband, smartfon, smartwatch, stalking*.

¹³ OADE – *The Oxford Advanced Learner's Dictionary* [wersja elektroniczna], MW – *Merriam-Webster's Dictionary and Thesaurus* [wersja elektroniczna], FD – *The Free Dictionary by Farlex* [wersja elektroniczna].

jest zastane rzeczowe znaczenie lub zakres treściowy wyrazu (zob. Kotarbiński, *Kurs logiki* 26-38; Kotarbiński, *Elementy* 61-65; MEL 34; Ajdukiewicz; Kwiatkowski 68-111)¹⁴. Oprócz charakteru analitycznego, który cechuje medialną narrację – spełniającą podstawowy cel artykułu, tj. funkcję informatywną, zwłaszcza wyjaśniającą, komentującą – analizowane wypowiedzi definiujące przypominają jeszcze inne typy definicji, tj. definicje wyraźne (zawierające logiczny przekład definiowanych członów), realne (charakteryzujące definiowane pojęcie) i równościowe (równoważne, niesprzeczne) (por. MEL; Okoń 50; Kwiatkowski). Odpowiednikiem wspomnianych definicji analitycznych i realnych są na gruncie językoznawstwa definicje realnoznaczeniowe¹⁵, które przekazują znaczenie rzeczowe leksemu bez nawiązań do jego budowy słotwórczej (Doroszewski, *Słownik języka polskiego* t. 1: XXX). Jak dodaje Andrzej Markowski, jest to najczęściej stosowana forma definiowania „oparta na definicji klasycznej, a jej istotą jest objaśnienie znaczenia wyrazu czy frazeologizmu przez podanie zestawu cech charakteryzujących obiekt (desygnat), który jest nazywany” (Markowski, *Wykłady* 55)¹⁶.

II. KOMPONENTY MEDIALNYCH WYPOWIEDZI DEFINIUJĄCYCH

Analizowane wypowiedzi definiujące zawierają pod względem strukturalnym te same składniki, które ogólnie występują w tradycyjnych definicjach jednostek wyrazowych:

1. DEFINIENDUM. W badanym materiale funkcję członu określanego pełni zazwyczaj rzeczownik, rzadziej przymiotnik, zapożyczony ze współczesnego

---

¹⁴ Definicje analityczne omawianych leksemów powstały w wyniku przekształcenia pierwotnych metod nadawania znaczeń, czyli z definicji syntetycznych, tzn. arbitralnych, projektujących (Kotarbiński, *Kurs logiki* 27). Dopiero później – w kolejnej fazie życia wyrazu, tj. po nadaniu i utrwaleniu się danego znaczenia – wykształciły się definicje analityczne.

¹⁵ Do dziś w polskiej leksykografii funkcjonuje koncepcja typologii definicji autorstwa Witolda Doroszewskiego, zgodnie z którą: „Definicja realnoznaczeniowa polega na wyjaśnieniu treści znaczeniowej hasła bez odwoływania się do jego budowy słotwórczej. Może ona być stosowana zarówno do wyrazów obcych o etymologii niezrozumiałej dla mówiących, jak i do wyrazów swojskich niepodzielnych słotwórczo, jak wreszcie do wyrazów o budowie słotwórczej przejrzystej, ale w tym stopniu zleksykalizowanych, że można je objaśnić nie odwołując się do ich składników słotwórczych” (Doroszewski, *Słownik języka polskiego* t. I XXX) (zob. też Markowski, *Wykłady* 55-56; Bielińska 59 i 63; Piotrowski 88; Żmigrodzki, *Wprowadzenie* 82).

¹⁶ Językoznawstwo przejęło od logiki definicję klasyczną (Bielińska 59), która stała się jednym z głównych wzorców konstruowania definicji jednostek wyrazowych.

języka angielskiego. W pozycji definiendum znajdują się następujące leksem i konstrukcje wyrazowe¹⁷:

- ♦ zapożyczenia jednowyrazowe (leksemy proste oraz złożone kompozycje słowotwórcze powstałe na gruncie języka źródłowego i w takiej postaci zaadaptowane przez polskich użytkowników):
  - *agility* ‘umiejętność szybkiego i łatwego poruszania się’¹⁸,
  - *bob* ‘fryzura z krótkim lub średniodługim cięciem dokoła głowy’¹⁹,
  - *host* ‘osoba, która zaprasza gości na posiłek, przyjęcie lub pozwala przebywać innym ludziom w swoim domu’²⁰,
  - *puzzle* ‘gra, łamigłówka itd., która wymaga przemyślenia, by ją rozwiązać lub skonstruować’²¹,
  - *trik* (ang. *trick*) ‘coś, co robi się, aby ktoś uwierzył w to, co nie jest prawdą, albo aby kogoś zdenerwować jako żartem’²²,
  - *couchsurfing* ‘pobyć za darmo u lokalnego gospodarza lub grupy gospodarzy podczas podróży’ (od czasownika *couch surf*)²³,
  - *dognapping* ‘kradzież psa zwłaszcza w celu otrzymania nagrody za jego zwrot lub sprzedaż laboratorium naukowemu’ (od czasownika *dognap*)²⁴,
  - *factoring* ‘działalność lub prowadzenie transakcji biznesowych świadczonych przez pewne osoby na rzecz innych osób, np. broker lub różne rodzaje pożyczkodawców’ (od rzeczownika *factor*)²⁵,

¹⁷ Zarówno zapożyczenia jednowyrazowe, jak też dwuwyrazowe konstrukcje nominalne oraz angielskie człony w hybrydach strukturalnych są w badanym materiale zapożyczeniami właściwymi (Markowski, „Zapożyczenie” 316).

¹⁸ *Agility* – *the ability to move quickly and easily*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/agility?q=agility, dostęp 1.12.2021); *Dog agility is a sport where you direct your dog through a pre-set obstacle course within a certain time limit*, www.akc.org/sports/agility/getting-started/, dostęp 12.06.2021.

¹⁹ *Bob* – *a hairstyle in which the hair is cut at the same fairly short or medium length all the way around*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/bob_2, dostęp 1.12.2021.

²⁰ *Host* – *a person who invites guests to a meal, a party, etc. or who has people staying at their house*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/host_1?q=host, dostęp 1.12.2021.

²¹ *Puzzle* *a game, etc. that you have to think about carefully in order to answer it or do it*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/puzzle_1?q=Puzzle, dostęp 1.12.2021.

²² *Trick* – *something that you do to make somebody believe something that is not true, or to annoy somebody as a joke*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/trick_1?q=trick, dostęp 1.12.2021.

²³ *Couchsurfing* – *to stay for free with a local host or series of hosts while traveling*, MW, www.merriam-webster.com/dictionary/couch%20surf, dostęp 12.06.2021.

²⁴ *Dognapping* – *to steal (a dog) especially to obtain a reward for its return or to sell to a scientific laboratory*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/dognapping, dostęp 9.04.2022.

²⁵ *Factoring* – *one who acts or transacts business for another*, MW, www.merriam-webster.com/dictionary/factoring, dostęp 12.06.2021.

– *forfaiting* ‘forma finansowania w handlu polegająca na dyskontowaniu należnych rachunków, takich jak projekty LC, weksle i inne narzędzia bez warunków regresu’²⁶,

– *gaslighting* ‘psychologiczna manipulacja osobą, zwykle przez dłuższy czas, która powoduje, że ofiara kwestionuje słuszność własnych myśli, postrzegania rzeczywistości lub wspomnień i zazwyczaj prowadzi do dezorientacji, utraty pewności siebie i poczucia własnej wartości, niepewności emocjonalnej lub stabilności psychicznej i zależności od sprawcy’²⁷,

– *networking* ‘wymiana informacji lub usług między osobami, grupami lub instytucjami, w szczególności kultywowanie produktywnych relacji w celu zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej’²⁸,

– *oversharing* ‘udostępnianie większej ilości informacji z życia osobistego, niż ludzie chcieliby wiedzieć’²⁹,

– *plopping* ‘udostępnianie większej ilości informacji z życia osobistego niż ludzie chcieliby wiedzieć’; inna definicja: *plopping* ‘metoda suszenia kręconych włosów pozwalająca na łatwe obciążenie loków, by zapobiec puszzeniu się włosów’³⁰//*plunking* ‘synonim *plopping*’³¹,

– *stalking* ‘przestępstwo polegające na obserwowaniu i śledzeniu kogoś przez dłuższy czas w sposób denerwujący lub przerażający’³²,

²⁶ *Forfaiting* – the term *forfaiting* refers to a form of trade finance involving discounting of export bills receivables such as drafts drawn under LC, bills of exchange, promissory notes, or other instruments on without recourse basis, bankingschool.co.in/loans-and-advances/what-is-forfaiting/, dostęp 12.06.2021.

²⁷ *Gaslighting* – psychological manipulation of a person usually over an extended period of time that causes the victim to question of the validity of their own thoughts, perception of reality, or memories and typically leads to confusion, loss of confidence and self-esteem, uncertainty of one’s emotional or mental stability, and a dependency on the perpetrator, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/gaslighting, dostęp 9.04.2022.

²⁸ *Networking* – the exchange of information or services among individuals, groups, or institutions specifically: the cultivation of productive relationships for employment or business, MW www.merriam-webster.com/dictionary/networking, dostęp 12.06.2021.

²⁹ *Oversharing* – the act of giving more information than people want to hear about your personal life, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/oversharing?q=Oversharing, dostęp 1.12.2021.

³⁰ *Plopping* is a game-changing method for easily-weighed-down loose curls and waves, lusbrands.com/blogs/news/what-is-plopping; *Plopping* is the process of tying curly hair up into a T-shirt or towel so that it preserves the curls and prevents frizz, www.wikihow.com/Plop-Your-Hair, dostęp 12.06.2021.

³¹ *Plunking* – *plopping/plunking* for short hair, curltalk.naturallycurly.com>discussion>15925>plopping-plunking-for-short-hair, dostęp 3.12.2021, *plopping (plunking) for curly hair*, www.curlsandbeautydiary.com>plopping-plunking-curly-hair-5-benefits, dostęp 3.12.2021.

³² *Stalking* – the crime of the crime of following and watching somebody over a long period of time in a way that is annoying or frightening, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/stalking?q=Stalking, dostęp 1.12.2021.

- *tuning* ‘dostrojenie, wyregulowanie’ (od czasownika *tune*)³³,
- *supertrik* ‘supersztuczka’³⁴,
- *superfood* ‘żywność bogata w związki uważane za korzystne dla zdrowia’³⁵,
- *multitool* ‘kompaktowe, przenośne urządzenie wielofunkcyjne wyposażone w ostrza i przedłużki do wielu narzędzi (takich jak noże, śrubokręty, szczypcy, nożyczki, otwieracze i brzeszczoty), które można złożyć w rękojeść’³⁶,
- *lockdown* ‘tymczasowy zakaz narzucony przez władze rządowe (jak podczas wybuchu epidemii), zgodnie z którym ludzie są zobowiązani do pozostania w swoich domach i powstrzymania się lub ograniczenia czynności poza domem związanych z kontaktami publicznymi (takimi jak jedzenie poza domem lub uczestnictwo w dużych zgromadzeniach)’³⁷,
- *mindfulness* ‘stan psychiczny osiągnięty poprzez koncentrację na chwili obecnej, przy jednoczesnym spokojnym akceptowaniu uczuć i myśli, które przychodzą, używany jako technika pomagająca się zrelaksować’³⁸,
- *couchsurfer* ‘osoba korzystająca podczas podróży z darmowego pobytu u lokalnego gospodarza’³⁹,
- *topless* ‘brak ubrania na górnej części ciała, zwłaszcza niezakryte piersi’⁴⁰,
- *podcast* ‘program (muzyka lub rozmowa) udostępniony w formacie cyfrowym do automatycznego pobrania przez Internet’⁴¹,
- *billboard* ‘duża tablica na zewnątrz budynku lub przy drodze, służąca do umieszczania reklam’⁴²,

³³ *Tuning* – to adjust or adopt in order to meet specific requirements or conditions, FD, www.thefreedictionary.com/tuning, dostęp 1.12.2021.

³⁴ *Supertrick* (brak odnotowania leksemu w słownikach języka angielskiego).

³⁵ *Superfood* – a food that is rich in compounds considered beneficial to a person’s health, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/superfood, dostęp 9.04.2022.

³⁶ *Multitool* – a compact, portable device that has blades and extensions for many tools (such as knives, screwdrivers, pliers, scissors, openers, and saw blades) which can be folded into the handle, MW, www.merriam-webster.com/dictionary/multitool, dostęp 12.06.2021.

³⁷ *Lockdown* – an official order to control the movement of people or vehicles because of a dangerous situation, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/lockdown?q=Lockdown, dostęp 12.06. 2021); MW, www.merriam-webster.com/dictionary/lockdown, dostęp 12.06.2021.

³⁸ *Mindfulness* – a mental state achieved by concentrating on the present moment, while calmly accepting the feelings and thoughts that come to you, used as a technique to help you relax, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/mindfulness?q=Mindfulness, dostęp 1.12.2021.

³⁹ *Couchsurfer* (brak odnotowania leksemu w słownikach języka angielskiego).

⁴⁰ *Topless* – not wearing any clothes on the upper part of the body, especially so that the breasts are not covered, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/topless_1?l=Topless, dostęp 1.12.2021.

⁴¹ *Podcast* – a program (as of music or talk) made available in digital format for automatic download over the Internet, MW, www.merriam-webster.com/dictionary/podcast, dostęp 12.06.2021.

⁴² *Billboard* – a large board on the outside of a building or at the side of road, used for

– *citylight* (ang. *City Light*) ‘uliczny, niezbyt duży plakat reklamowy, często podświetlony’,⁴³

– *smartband* ‘inteligentna opaska, urządzenie do noszenia, które w większości przypadków przypomina kształtem bransoletkę, śledzące ruchy i aktywność za pomocą różnorodnych czujników, aby pokazać istotne informacje na temat czynności życiowych i kondycji’,⁴⁴

– *smartphone* ‘telefon komórkowy, który zawiera funkcje komputera, np. możliwość korzystania z aplikacji lub Internetu’,⁴⁵

– *smartwatch* ‘komputer do noszenia w formie zegarka na rękę; nowoczesne smartwatche zapewniają lokalny interfejs z ekranem dotykowym do codziennego użytku, a powiązana aplikacja na smartfon zapewnia zarządzanie i telemetrię (np. długoterminowy biomonitoring)’,⁴⁶

– *wearable* ‘małe urządzenie komputerowe, które można nosić, np. na nadgarstku’,⁴⁷

– *anti-ageing* (*//anti-aging//antiaging//anti aging*) ‘przeciwstarzeniowy, zapobiegający lub łagodzący skutki starzenia’,⁴⁸

– *co-parenting* (*//coparenting*) ‘współrodzicielstwo, akt dzielenia się obowiązkami wychowania dziecka w sytuacji, gdy para jest w separacji lub w stanie wolnym’,⁴⁹

---

putting advertisements on), OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/billboard_1?q=Billboard, dostęp 3.12.2021.

⁴³ *City Light – City Lights are special media for billboards in outdoor advertising*, www.wtm-aussenwerbung.de/city-lights/?lang=en, dostęp 12.06.2021.

⁴⁴ *Smartband – smartbands are those wearables, which, in most cases resemble the shape of a bracelet or so, and track your movements and activities through different sensors to show you some relevant information about your life and fitness*, how.2shout.come.technology/smart-watches-vs-smart-bands-comparision-d, dostęp 12.06.2021.

⁴⁵ *Smartphone – a mobile phone that also has some of the functions of a computer, for example the facility to use apps and the internet* OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/smartphone?q=Smartphone, dostęp 3.12.2021.

⁴⁶ *Smartwatch – a smartwatch is a wearable computer in the form of a wristwatch; modern smartwatches provide a local touchscreen interface for daily use, while an associated smartphone app provides for management and telemetry (such as long-term biomonitoring)*, www.definitions.net/definition/smartwatch, dostęp 12.06.2021.

⁴⁷ *Wearable – a small computing device that you can wear, for example on your wrist*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/wearable_2, dostęp 3.12.2021.

⁴⁸ *Anti-ageing//anti-aging//antiaging – anti-ageing / anti-aging / antiaging: used or tending to prevent or lesson the effects of aging antiaging skin creams*, MW, www.merriam-webster.com/dictionary/lantiaging, dostęp 12.06.2021.

⁴⁹ *Coparenting // co-parenting – the act of sharing the duties of bringing up a child, especially when a couple are separated or not married*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/co-parenting?q=Coparenting, dostęp 3.12.2021.

- *eco-driving* ‘nowoczesny i wydajny sposób jazdy, który kładzie nacisk na oszczędność paliwa, prędkość i bezpieczeństwo’⁵⁰,
- *hat-trick* ‘trzy punkty, gole itd. zdobyte przez tego samego zawodnika w danym meczu lub grze; trzy zwycięstwa osiągnięte przez jedną osobę’⁵¹;
- ◆ wyrażenia (dwuwyrazowe konstrukcje nominalne):
- *baby boom* ‘okres, w którym rodzi się więcej dzieci niż zwykle’⁵²,
- *baby hair* ‘krótkie cienkie włosy, które rosną wzdłuż linii włosów’⁵³,
- *baby shower* ‘przyjęcie wydane dla kobiety w ciąży, na którym jej przyjaciółki dają jej prezenty dla dziecka’⁵⁴,
- *body shaming* ‘wyrażanie negatywnych komentarzy na temat kształtu lub rozmiaru ciała’⁵⁵,
- *body stocking* ‘zwykle przezroczysta, dopasowana, jednoczęściowa odzież na tułów, która często ma rękawy i nogawki’⁵⁶,
- *body wrapping* ‘zabieg kosmetyczno-pielęgnacyjny polegający na owinięciu ciała folią w celu uzyskania efektów zdrowotnych i odchudzających’ (od *body wrap*)⁵⁷,
- *coffee time* ‘czas przeznaczony na spożycie kawy’⁵⁸,
- *comfort food* ‘jedzenie, które poprawia samopoczucie, ponieważ często zawiera dużo cukru lub przypomina dom’⁵⁹,

⁵⁰ *Ecodriving is a modern and efficient way of driving that emphasizes fuel efficiency, speed, and safety*, sustainableamerica.org/blog/what-is-ecodriving/, dostęp 12.06.2021.

⁵¹ *Hat-trick – three points, goals, etc. scored by the same player in a particular match or game; three successes achieved by one person*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/hat-trick?q=Hat-trick, dostęp 3.12.2021.

⁵² *Baby boom – a period when many more babies are born than usual*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/baby boom?q=Baby+boom, dostęp 3.12.2021.

⁵³ *Baby hair – short fine hair that grows along a person’s hairline*, MW, www.merriam-webster.com/dictionary/baby hair, dostęp 9.04.2022.

⁵⁴ *Baby shower – a party given for a woman who is going to have a baby, at which her friends give her presents for the baby*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/baby shower?q=Baby+shower, dostęp 3.12.2021.

⁵⁵ *Body shaming – the practice of making negative comments about a person’s body shape or size*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/bodyshaming?q=Body+shaming, dostęp 3.12.2021.

⁵⁶ *Body stocking – a usually sheer close-fitting one-piece garment for the torso that often has sleeves and legs*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/body stocking, dostęp 9.04.2022.

⁵⁷ *Body wrapping – a body treatment involving the application of usually oils or gels followed by a wrapping of the body with a sheet*, MW, www.merriam-webster.com/dictionary/body wrap, dostęp 12.06.2021.

⁵⁸ *Coffee time – a time when coffee is drunk*, www.definitions.net/definition/coffeetime, dostęp 12.06.2021.

⁵⁹ *Comfort food – food that makes you feel better, often because it contains a lot of sugar*,

- *fake news* ‘fałszywe doniesienia o zdarzeniach pisane i czytane na stronach internetowych’⁶⁰,
- *garden party* ‘oficjalne spotkanie towarzyskie, które odbywa się po południu w dużym ogrodzie’⁶¹,
- *after party* ‘przyjęcie, które następuje po innym wydarzeniu’⁶²,
- *dress code* ‘zasady dotyczące ubrania, które ludzie powinni nosić w pracy, szkole, restauracji lub klubie itd.’⁶³,
- *mullet pixie* ‘fryzura dla kobiet, cechująca się krótkimi włosami prawie na całej głowie oprócz tyłu, gdzie włosy są dłuższe, lub bardzo krótkimi po bokach’; nazwa pochodzi od dwóch rzeczowników: *mullet* ‘fryzura, w której włosy są krótkie po bokach i na górze oraz długie z tyłu’ oraz *pixie* ‘fryzura noszona przez kobiety i dzieci, która jest bardzo krótka na całej głowie lub szczególnie krótka tylko po bokach i z tyłu głowy’⁶⁴,
- *textured bob* ‘fryzura w rodzaju boba, bardziej wycieniowana dla uzyskania efektu warstw, potargania włosów i ich ruchu’⁶⁵,
- *must have* ‘coś, co jest niezbędne, co trzeba mieć lub uzyskać’⁶⁶,
- *coming out* ‘otwarte zdeklarowanie swojej orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej’ (od czasownika *come out*)⁶⁷;

---

or because it reminds you of home, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/comfort-food?q=Comfort+food+, dostęp 3.12.2021.

⁶⁰ *Fake news – false reports of events, written and read on websites*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/fake-news?q=fake+news, dostęp 9.04.2022.

⁶¹ *Garden party – a formal social event that takes place in the afternoon in a large garden*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/garden-party?q=Garden+party, dostęp 3.12.2021.

⁶² *After party – a party that is held after another event, such as a concert*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/after-party?q=After+party+, dostęp 3.12.2021.

⁶³ *Dress code – rules about what clothes people should wear at work, at school, in a restaurant or club, etc.*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/dress-code?q=Dress+code, dostęp 3.12.2021.

⁶⁴ *Mullet pixie (mullet + pixie)* zob. *mullet – a hairstyle in which the hair is short on the sides and top and long at the back*, MW, www.merriam-webster.com/dictionary/mullet, dostęp 12.06.2021) oraz *pixie – a haircut worn by women and children that is very short all over the head or especially short only at the sides and back of the head*, MW, www.merriam-webster.com/dictionary/pixie, dostęp 12.06.2021.

⁶⁵ *Textured bob – layered bob, which could also be called a “textured bob”. It’s essentially the same thing as a standard bob, but with lots of layers, texture, and body*, www.hollywoodhair.com/different-types-of-bobs/, dostęp 12.06.2021.

⁶⁶ *Must have – something that is essential to have or obtain* zob. *must-have*, MW, www.merriam-webster.com/dictionary/must-have, dostęp 12.06.2021.

⁶⁷ *Coming out – to openly declare one’s sexual orientation or gender identity* zob. *czasownik come out*, MW, [www.merriam-webster.com/dictionary/come out](http://www.merriam-webster.com/dictionary/come%20out), dostęp 12.06.2021.

◆ hybrydy strukturalne:

– *punkty szczepień drive-thru* (*drive-thru* ‘lokal wjazdowy, taki jak restauracja, bank itd., gdzie można być obsłużonym bez wysiadania z samochodu’) ⁶⁸,

– *kosmetyki „cruelty free”* (*cruelty free* ‘metoda testowania leków, kosmetyków bez wykorzystywania zwierząt w badaniach laboratoryjnych’) ⁶⁹,

– *sukienka babydoll* (*baby doll* ‘krótka sukienka lub koszula nocna, z wysokim stanem, podobna do sukienki tradycyjnie noszonej przez lalki’) ⁷⁰.

Konstrukcje powstałe z połączenia wyrazów polskich i angielskich składają się z podstawowego członu określającego rodzaj desygnatu (rzeczownika bądź wyrażenia z rzeczownikiem), polskojęzycznego, uogólnionego treściowo oraz określenia precyzującego gatunek, wprowadzanego za pomocą anglicyzmu. W przypadku hybryd dochodzi do pojawiania się wariantów składniowych. Podstawowy schemat syntaktyczny jest oparty na dwu składnikach: wyrazie o treści ogólnej (B) oraz wyrazie o treści szczegółowej (C), np. *medycyna* (B) *anti-aging* (C); *sukienka* (B) *babydoll* (C); *kosmetyki* (B) „*cruelty free*”(C). Najbardziej precyzyjny formalnie i językowo schemat tego typu nazwy zawiera w członie C, określającym gatunek, pewne elementy metajęzykowe (komponent poprawnościowo-nazewniczy *w stylu, typu*, ekwiwalenty językowe: pol. *samochodowe* = ang. *drive thru*), np. *sukienka* (B) *w stylu babydoll* (C); *punkt szczepień* (B) *typu drive-thru* (C); *samochodowe punkty szczepień* (B), *tzw. drive-thru* (C). Często jednak zdarza się, że hybrydalna nazwa ma elementarną postać z członami BC, pozbawioną składników metajęzykowych, np. *sukienka* (B) *babydoll* (C), *punkt szczepień* (B) *drive-thru* (C). Najbardziej minimalistyczny wariant nazewniczy opiera się na użyciu anglicyzmu przy jednoczesnej redukcji polskiego wyrazu lub wyrażenia, np. *punkt* (B) *drive thru* (C);

2. DEFINIENS. Człon określający przybiera zróżnicowaną postać składniową i leksykalną. Przegląd zebranych artykułów internetowych, w któ-

⁶⁸ *Drive-thru – a restaurant, bank, etc. where you can be served without having to get out of your car*, OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/drive-through?q=Drive-thru, dostęp 3.12.2021.

⁶⁹ *Cruelty free*, noizz.pl/ekologia/alternatywne-metody-testowania-kosmetykow-bez-wykorzystania-zwierzat/2cmvxjn, dostęp 12.06.2021; (*“cruelty-free” means that a product and its ingredients weren’t tested on animals*, www.peta2.com.vegan-life.what-does-cruelty-free-mean, dostęp 14.12.2021.

⁷⁰ *Baby doll – dress or nightdress that is short with a high waist and is similar to the type of dress traditionally worn by dolls* OADE, www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/baby-doll?q=Baby+doll, dostęp 3.12.2021.

rych pojawiły się omawiane anglicyzmy, nasuwa wniosek, iż wpływ na budowę definiensa we współczesnych tekstach informacyjnych mają dwa fakty: zakres czasowy funkcjonowania danego zapożyczenia w polszczyźnie oraz typ i funkcja tekstu, w którym dana pożyczka językowa została użyta.

Na podstawie dwuletniej obserwacji anglicyzmów, które osiągnęły największą częstotliwość wystąpień w badanych tekstach medialnych (tj. *lockdown*, *punkt szczepień drive-thru*, *coming out*, *must have*, *dress code*, *podcast*, *smartphone*, *smartband*, *smartwatch*, *trik*), można stwierdzić, że im dłużej zapożyczenie jest obecne w polszczyźnie (ogólnej lub odmianach środowiskowo-zawodowych), tym bardziej jego znaczenie utrwała się w świadomości użytkowników, nie ma zatem potrzeby przytaczania wypowiedzi definiujących. Taką sytuację wyraźnie ilustruje leksem *lockdown*. Wysoka frekwencja użycia wyrazu (łącznie ok. 50-70 wystąpień jednego dnia w różnych artykułach informacyjnych na danym portalu), spowodowana sytuacją zewnętrzną, utrwaliła znaczenie leksemu, którego efektem jest aktualnie brak jego definiowania w tekstach dziennikarskich (oprócz wypowiedzi w artykułach sprzed dwu lat, wyjaśniających znaczenie tego słowa w początkowym okresie pandemii). Zwiększa się natomiast liczba połączeń wyrazowych, w których skład ten leksem wchodzi: (*lockdown*) *miękki*, *pełzający*, *pogłębiony*, *ostrzejszy*, *twardy*, *pełny*, *całkowity*, *czasowy*, *częściowy*, *wielomiesięczny*; (*lockdown*) *ogłosić*, *wprowadzić*, *przedłużyć*; (*lockdown*) *obowiązuje*, *doświadcza kogo? (nas)*, *wiąże się z czym? (z większymi ograniczeniami, przechodzeniem na pracę zdalną)*⁷¹. Do leksemów zwykle dziś niedefiniowanych należy także rzeczownik *coming out* (w badanym przedziale czasowym łącznie ok. 20-30 wystąpień jednego dnia na danym portalu przez okres kilku dni po zaistnieniu głośnego wydarzenia tego rodzaju). W niektórych artykułach jako rodzaj definicji etymologicznej występuje przywołanie angielskiego źródłosłowa, zasygnalizowanego za pomocą cudzośłowu: *W mediach jest głośno o „wyjściach z szafy” znanych gwiazd i celebrytów (...). [W artykule przedstawiono] kilka gwiazd, które w szczery sposób opisały, jak wyglądało „wyjście z szafy” w ich rodzinach*⁷². Leksem ten występuje w kilku połączeniach wyrazowych: *publiczny coming out*, *rodzicielski coming out*, *wielki coming out*, *homoseksualny coming out*, *psychologia coming outu*, *Międzynarodowy Dzień Coming Outu*, *dokonanie*

⁷¹ *Wprost*, biznes.wprost.pl/gospodarka/10383803/co-to-jest-lockdown-zakaz-przemieszczania-sie-ograniczenia-w-sklepach-praca-zdalna-czego-mozna-sie-spodziewac.html, dostęp 12.06.2021.

⁷² *Plejada*, plejada.pl/newsy/sa-gwiazdami-mediow-i-zrobili-rodzicielski-coming-out-wsparli-swe-dzieci/66ksztz, dostęp 12.06.2021.

(publicznego) coming outu, decyzja o publicznym coming outcie, dokonać (rodzicielskiego) coming outu, zdecydować się na coming out, mieć za sobą coming out, zrobić coming out, coming outem nazywa się (...) ⁷³, które wskazują na znaczny stopień jego asymilacji do polskiego systemu językowego (na poziomie fleksji, łączliwości leksykalno-semantycznej i składniowej) ⁷⁴. Tradycyjnemu definiowaniu w artykułach informacyjnych nie podlega jeszcze więcej zapożyczeń, co można traktować jako przejaw ich przyswojenia. Obce wyrazy są jednak stosowane wymiennie z ich polskimi ekwiwalentami nie tylko dla pewności zrozumienia przekazu medialnego, ale też dla urozmaicenia leksykalnego, np.:

*Jak się ubrać na **garden party**? [O]. **Przyjęcia w ogrodzie** cieszą się coraz większą popularnością. Jeśli jest to niezobowiązujące spotkanie towarzyskie, dobór stroju nie powinien sprawić problemu. Co jednak, gdy w formie **garden party** odbywa się wesele lub inna tego typu uroczystość? Czy na **przyjęciu w ogrodzie** obowiązuje jakiś dress code?* ⁷⁵;

***Puzzle** to wspaniała forma spędzenia czasu, która cieszy się od lat ogromną popularnością wśród dużych i małych wielbicieli **układanek** ⁷⁶; Spotkanie rodzinne, wieczór z ukochaną osobą (...) będą o wiele przyjemniejsze dzięki wspólnemu **układaniu mozaiki składającej się z dowolnej ilości części** ⁷⁷;*

⁷³ *Plejada*, plejada.pl/newsy/sa-gwiazdami-mediow-i-zrobili-rodzicielski-coming-out-wsparli-swe-dzieci/66kszzt, dostęp 12.06.2021; Onet, onet.pl>sport>onetsport, dostęp 12.04.2022; *Ofeminin*, www.ofeminin.pl>swiat kobiet, dostęp 12.04.2022.

⁷⁴ Podczas gromadzenia materiału badawczego nie brano pod uwagę oznak adaptacji zapożyczeń do systemu języka polskiego, ponieważ zjawisko asymilacji lub jego brak nie ma wpływu na sposób definiowania anglicyzmów przez medialnego nadawcę. Sama jednak obserwacja zebranych przykładów uwidacznia, że w części analizowanych zapożyczeń zaszedł pewien stopień ich przyswojenia, zauważalny na różnych płaszczyznach, np. graficznej (*baby doll* → *babydoll*, *co-parenting* → *co-parenting//coparenting*, *trick* → *trik*), fonetycznej (*puzzle* [ˈpʌzl] → *puzle*, *stalking* [ˈsto:kiŋ] → *stalking*), fleksyjnej (*billboard*, *billboardu*, *billboardzie*, *billboardy*, *billboardach*; *lockdown*, *lockdownu*, *lockdownem*; *couchsurfer*, *couchsurferem*, *couchsurferzy*), składniowej (*smartwatch*) drogi, modny, *elegancki*, *sportowy*, *damski*; (*bob*) *modern inverted bob*, *brit bob*, *boyfriend bob*, *textured bob*; (*body-wrapping*) *domowy*, *odchudzający*, *relaksujący*, (*body-wrapping*) *detoksykuje*, *nawilża*, *odżywia*, *tonizuje*, *wygładza*, *zmniejsza cellulit*; (*eco-driving*) *zasady eco-drivingu*, *podstawowe zasady eco-drivingu*, *złote zasady eco-drivingu*, *system eco-drivingu*; (*anti-aging*) *krem anti-aging*, *serum anti-aging*, *dieta anti-aging*, *kuracja anti-aging*, *kosmetyki anti-aging*, *pielęgnacja anti-aging*, *medycyna anti-aging*), stylistycznej (w stylu potocznym, użytkowym: *topless*, *must have*, specjalistycznym: *factoring*, *hat-trick*), semantycznej (utrwalanie danego znaczenia w nowym języku zależnie od stopnia przyswojenia zapożyczenia) (por. np.: Mańczak-Wohlfeld, *Tendencje i Angielsko-polskie*; Wiśniewska-Białas; Witalisz, *Przewodnik*).

⁷⁵ Onet, kobieta.onet.pl/moda/jak-sie-ubrac-na-garden-party/4t2s215, dostęp 12.06.2021.

⁷⁶ PWN, księgarnia.pwn/Puzzle/Puzzle, 2198464,k.html, dostęp 12.06.2021.

⁷⁷ *Gandalf*, www.gandalf.com.pl/puzzle/puzzle, dostęp 12.06.2021.

(...) kurs medycyny **anti-aging**. Medycyna **przeciwstarzeniowa** propaguje wielodyscyplinarne podejście do profilaktyki starzenia się, walki z jego oznakami i opóźnienia rozwoju chorób z nim związanych. Medycyna **przeciwstarzeniowa** i prewencyjna (...) pomaga w utrzymaniu młodzieńczego wyglądu (...) ⁷⁸;

Kosmetyczne **must have**, czyli co warto mieć w swojej kosmetyczce. Typowo kosmetyczne **must have** może być mocno zróżnicowane. Niektóre panie w swojej kosmetyczce noszą wyłącznie kilka **niezbędnych produktów** ⁷⁹.

Drugim ważnym czynnikiem podawania określonych informacji definicyjnych jest typ i funkcja tekstu, w którym został dany leksem użyty. Analizowane artykuły informacyjne są tekstami użytkowymi, w których oprócz informowania o faktach, zjawiskach, różnorodnych trendach itd. ważne są także funkcje – dydaktyczna, wyjaśniająca, metajęzykowa, które pomagają właściwie zrozumieć treść przekazu medialnego.

– BUDOWA DEFINIENSA. Jak pokazuje analiza zebranych przykładów, definiens składa się z kilku komponentów: dwóch członów podstawowych, tj. nazwy rodzaju (B) i określenia różnicy gatunkowej (C), które w przypadku objaśnień o formule definicji klasycznej są wystarczające do opisu znaczenia leksemu (zob. MEL 37). We współczesnych artykułach informacyjnych można jednak dostrzec, że w składzie podawanych definicji lub wypowiedzi definiujących znajduje się zazwyczaj więcej treści, które nie zawsze określają cechy definicyjne, ale które są ważne z punktu widzenia nadawcy i odbiorcy. Dlatego też często w medialnych definicjach występuje dodatkowy człon, który zwykle ma jeszcze inny charakter definicyjny ⁸⁰ lub zawiera elementy perswazji związane z daną tematyką. Na przykład w poniższej definicji leksemu *plopping*:

Plopping (A) to (łącznik) domowy (B₁) zabieg (B) stylizacji włosów (C), za pomocą którego osiągnięcie zarówno delikatne, jak i mocne loki (C₁)

oprócz członów podstawowych (czyli *plopping* – definiendum, gatunek (A); *to* – łącznik; *zabieg* – definiens, pierwszy człon określający rodzaj (B); *stylizacji włosów* – definiens, drugi człon określający różnicę gatunkową (C)) znajduje się komponent semantycznie drugorzędny, niedefinicyjny, tj. przydawka precyzująca człon B *domowy* (B₁). Warto też zwrócić uwagę

⁷⁸ *Anti-aging*, www.antiaging.edu.pl/kursy-i-szkolenia/roczny-kurs-medycyny-anti-aging, dostęp 12.06.2021.

⁷⁹ kosmetyczne-must-have/, dostęp 12.06.2021.

⁸⁰ Często występuje on w funkcji informatywnej, np. zawiera informację o kontekście historycznym związanym z danym anglicyzmem, o jego stopniu popularności, użytkowości albo wskazuje na podobieństwo do innego zjawiska itd.

na kolejną cechę semantyczną tej wypowiedzi definiującej. Przeredagowana przez dziennikarza istotna definicyjnie treść semu dyferencjalnego ‘zabieg dla kręconych włosów’ zamieszczona w zdaniu podrzędnym, charakteryzującym człon C za pomocą którego osiągnięcie zarówno delikatne, jak i mocne loki (C₁) jest podana zbyt ogólnie i zawiera mylącą odbiorcę sugestię, że zabieg ten można przeprowadzić także na prostych włosach.

Struktura definiensa jest uwarunkowana leksykalnie, składniowo i strukturalnie. Na poziomie słownictwa wyróżniają się następujące kwestie: a) używanie rodzimych ekwiwalentów leksykalnych ([puzzle] układanka; [lockdown] zamknięcie gospodarki, zamrożenie gospodarki) oraz znanych od dawna zapożyczeń ([puzzle] mozaika; [coming out] proces ujawniania mniejszości seksualnej; [podcast] seria nagrań audio lub wideo podzielona na odcinki); b) relacje semantyczne: hiperonimia ([agility] dyscyplina sportowa, sport; [baby shower] przyjęcie, impreza; [lockdown] obostrzenia; [puzzle] mozaika, układanka; [smartwatch] urządzenie; [smartband] urządzenie; [wearable] urządzenie); oraz synonimia ([superfood] superżywność, superzdrowe produkty; [trik] sztuczka, zabieg; [wearable] inteligentny zegarek, smart zegarek, inteligentna opaska, smart opaska; [fake news] nieprawdziwe informacje, niesprawdzone informacje, fałszywe informacje; [anti-aging] przeciwstarzeniowy, antystarzeniowy).

Pod względem składniowym definiens może być: a) jednowyrazowym określeniem, np.: [mindfulness] uważność; [trik] sztuczka, zabieg; b) kilkwyrazową konstrukcją nominalną, np.: [multitool] karta wielofunkcyjna, awaryjna skrzynka narzędziowa, zminiaturyzowana skrzynka narzędziowa; [smartband] inteligentna opaska; [smartwatch] inteligentny zegarek; [coming out] ujawnienie orientacji seksualnej; [agility] sport dla psów; lub c) wypowiedzeniem, np. [agility] dyscyplina sportowa, w której uczestniczy dobrze zgrany duet: człowiek i pies.

Kompozycyjnie definiens przybiera także różnorodną postać. Wypowiedź definiująca może być: a) umieszczona w jednym wypowiedzeniu, np. *Medycyna anti-aging są to wszelkie działania polegające na opóźnieniu procesu starzenia u pacjenta*⁸¹; b) wkomponowana w kilkuzdaniowy segment definicyjno-opisowy, np.: *Networking to nawiązywanie kontaktów i utrzymanie pozytywnych relacji w celu wymiany informacji oraz wzajemnego wsparcia w sferze zawodowej. Networking to pielęgnacja znajomości, aby móc w razie potrzeby zwrócić się z pomocą do konkretnej osoby, która może i chce po-*

⁸¹ PCME. Pomorskie Centrum Medycyny Estetycznej, pcme.pl/artukul/medycyna-anti-aging, dostęp 12.06.2021.

*móc. Jest obecnie popularną metodą szukania pracy oraz poszukiwania pracowników. Zaletą jest znacznie lepsza widoczność naszej osoby na rynku pracy oraz mocno rozbudowana sieć znajomości z zaufanymi kontaktami biznesowymi*⁸²; c) spójną całością definicyjno-opisową, zwykle wraz z tytułem zawierającym dany anglicyzm, np.: [tytuł] *Co to jest podcast – definicja* [tekst] *Podcast jest to seria nagrań audio lub wideo podzielona na odcinki. Pliki z poszczególnymi odcinkami można pobrać z internetu albo słuchać online w formie streamingu. Podcasty można też subskrybować, dzięki czemu nowe odcinki automatycznie trafiają do odbiorców. Słowo „podcast” powstało z połączenia nazwy iPod ze słowem broadcast (ang. nadsłuchiwać)*⁸³; d) członem wtrąconym do zdania, np.: *Stalking, czyli powtarzające się, uporczywe nękanie drugiej osoby, naruszające jej prywatność i wywołujące uczucie zagrożenia, to coraz częstsze zjawisko we współczesnym świecie*⁸⁴.

3. DODATKOWE ELEMENTY O CHARAKTERZE DEFINICYJNYM:

– informacja etymologiczna (elementy definicji etymologicznej), np.

*Lockdown (z jęz. ang. blokada, zakaz wyjścia) oznacza wymóg, aby ludzie pozostali tam, gdzie są, zwykle ze względu na szczególne ryzyko dla siebie lub innych*⁸⁵;

*Zgodnie z nazwą, body wrapping polega na owijaniu ciała folią (ang. wrap – owijać)*⁸⁶;

[Eco-driving] *Eco – jak ekonomiczna jazda. Dzięki niej zdecydowanie rzadziej będziemy gościć na stacji paliw. (...) Mniejsze zużycie paliwa to także mniejsza emisja szkodliwych gazów do środowiska i powietrza, którym oddychamy. Eco-driving jest więc również ekologiczny*⁸⁷;

– określenia synonimiczne i ich ciągi (elementy definicji synonimicznej), np.

*Plopping – co to jest? To nazwa metody suszenia i stylizacji włosów kręconych i falowanych, aby podkreślić ich skręt i wydobyć piękno włosów. Możesz spotkać się również z określeniem plunking, ręcznikowanie lub koszulkowanie włosów*⁸⁸;

⁸² *Encyklopedia Zarządzania*, mfiles.pl/pl/index.php/Networking, dostęp 12.06.2021.

⁸³ *Mała Wielka Firma*, malawielkafirma.pl/jak-nagrac-podcast, dostęp 12.06.2021.

⁸⁴ *Medonet*, www.medonet.pl/zdrowie,stalking---jak-rozpoznać-i-bronić-się-przed-stalkerem-artykul,1725011.html, dostęp 10.04.2022.

⁸⁵ *KwF. Kariera w Finansach*, www.karierawfinansach.pl/baza-wiedzy/slownik-pojec/lockdown-co-oznacza-lockdown-definicja, dostęp 12.06.2021.

⁸⁶ *Onet*, kobieta.onet.pl/uroda/co-to-jest-body-wrapping/dc66t0k, dostęp 12.06.2021.

⁸⁷ *Seat*, carsed.seat-auto.pl/porada/eco-driving-zasady-jazdy-ekonomicznej, dostęp 12.06.2021.

⁸⁸ *Horex*, horex.pl/blog/plopping-co-to-jest-ujarzmiamy-loki-sprawdz-jak/, dostęp 12.06.2021.

Coparenting – czyli gdzie znaleźć ojca lub matkę swojego dziecka? 1. Na czym polega **współrodzicielstwo**? Z potrzeb osób, które nie są w związku, a odczuwają pragnienie posiadania dziecka, wziął się trend zwany **coparentingiem** lub inaczej – **współrodzicielstwem**. (...). Aktualnie w sieci istnieje kilka wiodących stron poświęconych tematyce **współrodzicielstwa**. (...). **Coparenting** jest alternatywą dla banku spermy (...). Zaletą takiego modelu rodziny jest fakt, iż osoby decydujące się na **współrodzicielstwo** są świadome i całkowicie pewne swojej decyzji⁸⁹;

4. DODATKOWE ELEMENTY O CHARAKTERZE NIEDEFINICYJNYM, tj. wyrażenia i zwroty metajęzykowe (odnoszące się do znaków językowych, Grochowski 58; Kawka 124 i 127; Charciarek 23; Wiśniewski) i operatory meta-tekstowe (jako składniki tekstu, współbudujące go i zarazem porządkujące, Kawka 127; Wierzbicka; Ożóg, „Operatory”; Pluskota; Charciarek 23; Gajewska). W analizowanych artykułach internetowych te dwa typy wypowiedzi są często ze sobą połączone, gdyż występują na tych samych płaszczynach tekstu (por. Kawka 128-129) i odnoszą się zarówno do kodu językowego (leksemy typu *definicja*, *dosłowne tłumaczenie*, *nazwa*, *termin*, wykładniki synonimiczności), jak i do tekstu (niektóre wyrażenia, człony składowe zdania oraz parentyzy w funkcji wyznaczników przeformułowania tekstu, wykładników precyzji lub uogólnienia treści wypowiedzi definicyjnej, sygnałów fatyczności w postaci wyrażzeń lub zdań pytajnych spajających tekst), np.

*W obrocie gospodarczym funkcjonuje wiele umów nienazwanych, jedną z nich jest forfajting. Definicja funkcjonująca w literaturze określa go jako kontrakt polegający na nabyciu przez jedną ze stron (forfajtera) wierzytelności długo- lub średnioterminowych wynikających z kontraktu od drugiej ze stron (forfajety, zbywcy wierzytelności)*⁹⁰;

*Lockdown, czyli w najbardziej dosłownym tłumaczeniu – zamknięcie gospodarki czy zamrożenie gospodarki*⁹¹.

Dalsza część segmentu informacyjno-definiującego również może zawierać elementy metatekstowe i metajęzykowe:

---

⁸⁹ WP.Parenting, parenting.pl/coparenting-czyli-gdzie-znalezc-ojca-lub-matke-swojego-dziecka, dostęp 12.06.2021.

⁹⁰ Business insider, businessinsider.com.pl/poradnik-finansowy/factoring-i-forfajting-roznicze/ebeepn0, dostęp 12.06.2021.

⁹¹ Wprost, biznes.wprost.pl/gospodarka/10383803/co-to-jest-lockdown-zakaz-przemieszczenia-sie-ograniczenia-w-sklepach-praca-zdalna-czego-mozna-sie-spodziewac.html, dostęp 12.06.2021.

[Lockdown] *To sytuacja, w której rząd decyduje się na bardzo poważne ograniczenia swobód obywatelskich i gospodarczych w celu ograniczenia skutków niebezpiecznego zjawiska. **W dużym skrócie chodzi o to, aby ludzie pozostali w domach i w razie możliwości pracowali i komunikowali się zdalnie***⁹²;

*Dress code to **nic innego jak** określony sposób ubierania się, adekwatny do danej okoliczności*⁹³;

*Pixie bob to, **jak się łatwo domyślić**, połączenie dwóch popularnych i modnych fryzur*⁹⁴;

*Zabieg **znany pod nazwą** body wrapping ma mnóstwo zalet*⁹⁵;

*Coparenting – **Na czym polega współrodzicielstwo?** [...] trend zwany coparentingiem **lub inaczej** – współrodzicielstwem (...)*⁹⁶;

5) ŁĄCZNIK (spójnik definicyjny):

- ◆ wykładnik werbalny:
- leksem funkcyjny *czyli*, np.

*Hat-trick, **czyli** zdobycie etapowych łupów we wszystkich trzech wielkich tourach w tym sezonie*⁹⁷;

*Baby hair, **czyli** nowe, delikatne włoski rosnące zwłaszcza przy skroniach*⁹⁸;

- czasownik *jest*, np.:

*Coming out **jest** procesem ujawniania swojej orientacji psychoseksualnej*⁹⁹;

*Agility **jest** dyscypliną sportową, w której uczestniczy dobrze zgrany duet: człowiek i pies*¹⁰⁰;

- czasowniki *oznaczać, określać, polegać na*, np.:

⁹² *Wprost*, biznes.wprost.pl/gospodarka/10383803/co-to-jest-lockdown-zakaz-przemieszczania-sie-ograniczenia-w-sklepach-praca-zdalna-czego-mozna-sie-spodziewac.html, dostęp 12.06.2021.

⁹³ *Pracuj.pl*, porady. [Pracuj.pl/zycie-zawodowe/co-to-jest-dress-code/](https://pracuj.pl/zycie-zawodowe/co-to-jest-dress-code/), dostęp 12.06.2021.

⁹⁴ Onet, kobieta.onet.pl/uroda/wlosy/pixie-bob-ta-fryzura-bedzie-hitem-lata-2021/56wt82c, dostęp 12.06.2021.

⁹⁵ *Ofeminin*, www.ofeminin.pl/uroda/jak-zrobic-body-wrapping-w-domu-piec-sprawdzonych-przepisow/skfce60, dostęp 12.06.2021.

⁹⁶ *WP. Parenting*, parenting.pl/coparenting-czyli-gdzie-znalezc-ojca-lub-matke-swojego-dziecka, dostęp 12.06.2021.

⁹⁷ *Naszosie.pl*, naszosie.pl/2021/05/14/caleb-ewan-zalozyc-maglia-ciclamino-to-wielki-za-szczyt/, dostęp 12.06.2021.

⁹⁸ *Medonet*, uroda.medonet.pl/kosmetyki/kosmetyki-do-wlosow/wcierka-na-porost-wlosow-i-baby-hair-pierwsze-efekty-juz-po-miesiacu/nlsgdcc, dostęp 10.04.2022.

⁹⁹ *Poradnikzdrowie.pl*, www.poradnikzdrowie.pl/psychologia/rozwoj-osobisty/coming-out-jak-zrobic-i-wyjsc-z-szafy-poradnik-dla-mlodziezy-i-doroslych-rozмова-z-ekspertem-aa-cBHK-eqXQ-n4qN.html, dostęp 12.06.2021.

¹⁰⁰ *Co w sierści piszczy?*, cowsierscipiszczy.pl/agility/, dostęp 12.06.2021.

[forfeiting] Definicja funkcjonująca w literaturze **określa** go jako kontrakt polegający na nabyciu przez jedną ze stron (forfaitera) wierzytelności długo- lub średnioterminowych wynikających z kontraktu od drugiej ze stron (forfetysty, zbywcy wierzytelności)¹⁰¹;

Lockdown (z jęz. ang. blokada, zakaz wyjścia) **oznacza** wymóg, aby ludzie pozostali tam, gdzie są, zwykle ze względu na szczególne ryzyko dla siebie lub innych¹⁰²;

Zgodnie z nazwą, body wrapping **polega na** owijaniu ciała folią (ang. wrap – owijać)¹⁰³;

– zaimek *to*, np.:

Agility **to** popularny sport dla psów, który ma coraz więcej zwolenników wśród właścicieli zwierzaków¹⁰⁴;

Networking **to** nawiązywanie kontaktów i utrzymanie pozytywnych relacji w celu wymiany informacji oraz wzajemnego wsparcia w sferze zawodowej. Networking **to** pielęgnacja znajomości, aby móc w razie potrzeby zwrócić się z pomocą do konkretnej osoby, która może i chce pomóc¹⁰⁵;

◆ wykładnik niewerbalny (znak graficzny):

– nawias, np.: *Co to jest mindfulness (uwaga)?* [O]; *Ujawnienie mniejszościowej orientacji seksualnej (coming out) oczami rodzica*¹⁰⁶;

– myślnik, np.: *Oversharing – z czego wynika nadmierny ekshibicjonizm?*¹⁰⁷, *Comfort food – jakie jedzenie nas uszczęśliwia?*¹⁰⁸;

◆ konstrukcja kilkuwypowiedzeniowa na poziomie składni zewnętrznej:

– dwa samodzielne składniowo zdania oznajmujące, z których jedno zawiera definiendum, a drugie definiens, np.

(...) teraz w modzie pojawił się **mullet pixie**. **To praktyczne, bardzo lekkie uczesanie**, na które zdecydowało się już sporo gwiazd¹⁰⁹;

¹⁰¹ *Business insider*, businessinsider.com.pl/poradnik-finansowy/factoring-i-forfeiting-roznice/ebeepn0, dostęp 12.06.2021.

¹⁰² *KwF. Kariera w Finansach*, www.karierawfinansach.pl/baza-wiedzy/sloownik-pojec/lockdown-co-oznacza-lockdown-definicja, dostęp 12.06.2021.

¹⁰³ *Onet*, kobieta.onet.pl/uroda/co-to-jest-body-wrapping/dc66t0k, dostęp 12.06.2021.

¹⁰⁴ *Maxi Zoo*, www.maxizoo.pl/magazyn/pies/trening-zabawa/trening-agility, dostęp 12.06.2021.

¹⁰⁵ <https://mfiles.pl/pl/index.php/Networking>, dostęp 12.06.2021.

¹⁰⁶ Centrum dobrej terapii, www.centrumdobrejterapii.pl/materialy/ujawnienie-mniejszoscio-wej-orientacji-seksualnej-coming-out-oczami-rodzica, dostęp 12.06.2021.

¹⁰⁷ Tytuł artykułu *Onet*, dostęp 12.06.2021.

¹⁰⁸ Tytuł artykułu *Onet*, dostęp 12.06.2021.

¹⁰⁹ *Radio ZET*, stylzycia.radiozet.pl/Uroda/Fryzury/Modne-fryzury-na-lato-2021-mullet-pixie-to-idealna-fryzura-na-ciepłe-dni-32729, dostęp 12.06.2021.

Mullet pixie to nic innego jak połączenie dwóch kultowych fryzur – modern mullet oraz pixie cut. **Jest to krótkie, mocno cieniowane cięcie, a przede wszystkim bardzo praktyczne**¹¹⁰;

W najbliższych miesiącach natomiast absolutnym hitem będzie **textured bob. To mocno cieniowane uczesanie, które jest bardzo modne w 2021 roku**¹¹¹;

– struktura dialogowa: pytanie – odpowiedź (z redukcją zwrotu *to jest*), np.

Co to jest lockdown? Zakaz przemieszczania się, ograniczenia w sklepach, praca zdalna¹¹².

Różnorodność sposobów kształtowania wypowiedzi definiujących, a zwłaszcza definiensa i łącznika, jest w przypadku zapożyczeń uzależniona od typu artykułów, stopnia ich informatywności oraz funkcji, a także ich formy językowej, łączącej się z perswazyjną funkcją tych tekstów, zachęcającą odbiorcę do przeczytania publikacji. Dlatego zdarzają się tak różne kombinacje jak te opisane powyżej lub też z odwróconą pozycją definiendum i definiensa – najpierw człon definiujący, później definiowany, np. **Jednym ze sposobów na wyszczuplenie sylwetki i redukcję cellulitu jest prosty zabieg znany jako body wrapping**¹¹³.

III. KOMPONENTY SEMANTYCZNE MEDIALNEJ WYPOWIEDZI DEFINIUJĄCEJ A DEFINICJA SŁOWNIKOWA

Źródłowe – angielskie – definicje omawianych zapożyczeń zawierają dwa obowiązkowe elementy semantyczne: archisem (*genus proximum*, Markowski, *Wykłady* 51; Bielińska 57; Bartwicka 110) oraz sem dyferencjalny (*differentia specifica*, Markowski, *Wykłady* 51; Bielińska 57; Bartwicka 110), np. *host* ‘osoba, która przyjmuje gości (archisem) społecznie, komercyjnie lub oficjalnie (sem dyferencjalny)’ (zob. *host: a person who receives or entertains guests socially, commercially, or officially*¹¹⁴); *trik* (ang. *trick*) ‘szybki lub pomysłowy (semy dyferencjalne) sposób na uzyskanie rezultatu

¹¹⁰ *Radio ZET*, stylzycia.radiozet.pl/Uroda/Fryzury/Modne-fryzury-na-lato-2021-mullet-pixie-to-idealna-fryzura-na-ciepłe-dni-32729, dostęp 12.06.2021.

¹¹¹ *Radio ZET*, stylzycia.radiozet.pl/Uroda/Fryzury/Modne-fryzury-na-lato-2021-textured-bob-nie-wymaga-układania-326321, dostęp 12.06.2021.

¹¹² *Wprost*, biznes.wprost.pl/gospodarka/10383803/co-to-jest-lockdown-zakaz-przemieszczania-sie-ograniczenia-w-sklepach-praca-zdalna-czego-mozna-sie-spodziewac.html, dostęp 12.06.2021.

¹¹³ *Medonet*, uroda.medonet.pl/Medycyna-estetyczna/zabiegi-na-cialo/body-wrapping-na-odchudzanie-sposob-na-jedrna-i-odzywiona-skore-dlrp7tg, dostęp 8.04.2022.

¹¹⁴ *Host*, MW, www.merriam-webster.com/dictionary/host, dostęp 12.06.2021.

(archisem)' (zob. *trick: a quick or artful way of getting a result*¹¹⁵); *couchsurfing* 'pobyt u lokalnego gospodarza lub grupy gospodarzy podczas podróży (archisem) za darmo (sem dyferencjalny)' (zob. czasownik *couch surf: to stay for free with a local host or series of hosts while traveling*¹¹⁶).

W artykułach informacyjnych – z racji dłuższej formy wypowiedzi w porównaniu z definicją słownikową – oprócz archisemu i semu dyferencjalnego pojawiają się także semy konotacyjne, określające drugorzędne cechy semantyczne, niewskazujące na różnicę gatunkową, a jedynie funkcjonalną (informacyjną i ewentualnie perswazyjną), np.

*Plopping to nic innego jak sposób suszenia i stylizacji włosów falowanych lub kręconych, które dzięki tej metodzie są jeszcze bardziej podkreślone i dają efekt wow. Jest to całkowicie bezpieczny zabieg, który nie wpływa negatywnie na kondycję naszej czupryny*¹¹⁷;

*Agility to popularny sport dla psów, który ma coraz więcej zwolenników wśród właścicieli zwierzątek*¹¹⁸.

W wyniku porównania definicji omawianych leksemów zawartych we współczesnych słownikach języka angielskiego (a w przypadku braku odnotowania któregoś z wyrazów także w innych źródłach anglojęzycznych) z zakresem treściowym wypowiedzi definiującej zamieszczonej w polskim artykule informacyjnym, można wysnuć wniosek, że sposób wyjaśniania znaczenia anglicyzmów w tekstach internetowych nosi cechy definicji całościowych oraz częściowych. Definiowanie całościowe (równościowe) zawiera opis pełnego znaczenia leksemu, np.

*(oversharing) nadmierny ekshibicjonizm*¹¹⁹;

*W marcu tego roku na ulicach aż 48 polskich miast pojawiły się billboardy i citylighty (przyj. red. podświetlone, mniejsze reklamy) z jasnym przekazem: „Politycy, żądamy zakazu ferm futrzarskich”*¹²⁰;

Couchsurfing to nie tylko przyjmowanie gości (hostowanie) i korzystanie z noclegu u innych (surfowanie). Jest to też wszelka pomoc, której udzielamy

¹¹⁵ *Trick*, MW, www.merriam-webster.com/dictionary/trick, dostęp 12.06.2021.

¹¹⁶ *Couchsurfing*, MW, www.merriam-webster.com/dictionary/couch-surfing, dostęp 12.06.2021.

¹¹⁷ *Onet*, kobieta.onet.pl/na-czym-polega-plopping-zawijanie-wlosow-w-koszulke/161444r, dostęp 12.06.2021.

¹¹⁸ *Maxi Zoo*, www.maxizoo.pl/magazyn/pies/trening-zabawa/trening-agility, dostęp 12.06.2021.

¹¹⁹ Tytuł artykułu na *Onet*, dostęp 12.06.2021.

¹²⁰ Tytuł artykułu na *Onet*, dostęp 12.06.2021.

*i o którą prosimy, wymiana umiejętności i poglądów oraz przede wszystkim – poznawanie nowych ludzi z całego świata. Aktywni członkowie społeczności często znaleźli się wśród couchsurferów całkowicie przypadkowo*¹²¹.

Definiowanie częściowe natomiast wskazuje albo na cechę nadrzędną, albo podrzędną omawianego leksemu. Często przybiera ono kształt definicji szerokiej ze zbytnio uogólnioną informacją definicyjną, np.

*Lockdown (z jęz. ang. blokada, zakaz wyjścia) oznacza wymóg, aby ludzie pozostali tam, gdzie są, zwykle ze względu na szczególne ryzyko dla siebie lub innych*¹²².

Definicja cząstkowa, np. za szeroka typu (*mindfulness*) *uwaga* [O], może pojawić się w tytule artykułu lub jego zapowiedzi m.in. z powodu ograniczeń miejsca na głównej stronie portalu. W samym jednak artykule wyjaśnienie znaczenia anglicyzmu – co prawda rozczłonkowane na kilka wypowiedzeń składniowych, rozrzuconych po całym tekście – jest dokładnie podane.

IV. SPOSOBY DEFINIOWANIA ANGLICYZMÓW

Ogląd zebranego materiału nasuwa wniosek, iż formuły definicyjne podawane w tekście medialnym są różnorodne na poziomie składniowym, leksykalnym, semantycznym, stylistycznym i kompozycyjnym. Ponadto nie zawsze są precyzyjne. Zazwyczaj nie zawierają dokładnego przytoczenia definicji z oficjalnego źródła, tj. słownika języka angielskiego lub fachowego polskiego słownika (nawet o takim źródle informacji nie wspominają). W przypadku anglicyzmów już przyswojonych przez polszczyznę wypowiedź o charakterze definiującym jest w tekście medialnym lakoniczna i występuje jedynie w funkcji przypomnienia znaczenia terminu, gwarantującego prawidłowy odbiór (głównie w artykułach informacyjnych, poradnikowych, specjalistycznych¹²³) lub nie ma jej wcale (w tekstach o lżejszej tematyce, np. rozrywkowej, plotkarskiej¹²⁴). Inaczej jest w sytuacji, gdy zapożyczenie jest

¹²¹ Tytuł artykułu na *Onet*, dostęp 12.06.2021.

¹²² *KwF. Kariera w Finansach*, www.karierawfinansach.pl/baza-wiedzy/sownik-pojec/lockdown-co-oznacza-lockdown-definicja, dostęp 12.06.2021.

¹²³ Na przykład: *Samochodowe punkty szczepień, tzw. drive-thru, to miejsca, gdzie można zostać zaszczepionym bez wychodzenia z samochodu*, *Radio ZET*, zdrowie.radiozet.pl/W-zdrowym-ciele/Leki/Szczepionki/Punkty-szczepien-drive-thru-jak-sie-zapisac-i-przygotowac, dostęp 12.06.2021.

¹²⁴ Na przykład: *Jak mogliśmy zobaczyć na Instagramie Kamili Kamińskiej, aktorka bawiła się ostatnio na swoim baby shower (...). Na przyjęciu gościło jeszcze kilka najbliższych osób*

(stosunkowo) nowe lub znane tylko w wąskim środowisku (zawodowym, subkulturowym itd., np. *agility*, *bob*, *dognapping*, *forfaiting*, *gaslighting*), artykuł zaś ma charakter profesjonalnego omówienia danej problematyki, co wymaga użycia konkretnych leksemów oraz podania ich znaczenia.

Wprowadzanie znaczenia danego wyrazu obcego odbywa się w internetowych artykułach informacyjnych w różnoraki sposób. Do najważniejszych – niejednorodnych – typów definiowania anglicyzmów w badanym materiale należą: definicje przedmiotowe, realnoznaczeniowe, klasyczne, równościowe, kontekstowe, metajęzykowe, semantyczne, słownikowe, encyklopedyczne, potoczne, wyraźne, metaforyczne, całościowe, częściowe, pozorne. Szczegółowa klasyfikacja wymienionych powyżej rodzajów definicji jest możliwa po odniesieniu dziennikarskich sposobów objaśniania znaczeń anglicyzmów do różnorodnych płaszczyzn współbudujących definicje oraz skomplikowanej sieci ich wzajemnych powiązań.

WYKAZ KRYTERIÓW DEFINIOWANIA ANGLICYZMÓW ORAZ RODZAJÓW DEFINICJI
STOSOWANYCH W INTERNETOWYCH ARTYKUŁACH INFORMACYJNYCH:

◆ Ze względu na **dominujące właściwości lingwistyczne** opisywanego zapożyczenia (Bielińska 59):

– **definicje semantyczne** wyjaśniające znaczenie wyrazu obcego (brak definicji gramatycznych i pragmatycznych).

◆ Ze względu na **podobieństwo do definicji leksykograficznych**:

– **definicje realnoznaczeniowe**, głównie klasyczne, tj. sposób wprowadzania znaczenia leksemu z zachowaniem klasycznego schematu definicyjnego: definiendum (A) + łącznik + definiens (BC). W dwa główne człony definicyjne: człon określany (A) i określający (BC) wpisane są trzy podstawowe składniki informacyjne: A – gatunek, B – rodzaj, C – różnica gatunkowa, np.

Networking (definiendum określające gatunek (A)) *to* (łącznik) *nawiązywanie kontaktów i utrzymanie pozytywnych relacji* (definiens odnoszący się do rodzaju (B)) *w celu wymiany informacji oraz wzajemnego wsparcia w sferze zawodowej* (definiens określający różnicę gatunkową (C))¹²⁵.

(...). *Impreza* odbywała się na dużym balkonie, który został przyozdobiony balonami (...), *Plejada*, plejada.pl/newsy/kamila-kaminska-z-zakochanych-po-uszy-wyprawila-baby-shower/5ydbjcw, dostęp 12.06.2021.

¹²⁵ Ponadto wypowiedzenie to zostało wkomponowane w bardziej rozbudowaną wypowiedź informacyjną, zawierającą środki leksykalne (synonimiczne, hiponimiczne), wzmacniające (poprzez

Powyższe wypowiedzenie jest – spośród różnorodnych formuł definiowania spotykanych w artykułach informacyjnych – najbardziej zbliżone strukturalnie do definicji sensu stricto, tzn. wyjaśniającej dany leksem pod względem semantycznym z zachowaniem odpowiedniej formuły (czyli definicji analitycznej, realnoznaczeniowej, równościowej, tożsamej semantycznie z definicją w języku angielskim)¹²⁶. Podobny sposób definiowania z wykorzystaniem modelu definicji klasycznej ilustrują poniższe przykłady:

*Body wrapping (A) to (łącznik) zabieg (B) odchudzający i modelujący sylwetkę (C)*¹²⁷;

*Medycyna anti-aging (A) są to (łącznik) wszelkie działania (B) polegające na opóźnieniu procesu starzenia u pacjenta (C)*¹²⁸.

Schemat definicyjny: *A jest to BC* zastosowany w powyższym zdaniu jest najbardziej typową i precyzyjną formułą definicyjną (Kwiatkowski 69-72 i 95). Klasyczną definicję przypomina poniższy przykład, ilustrujący kolejny częsty wzorzec składniowy *A jest BC*:

*Coming out (A) jest (łącznik) procesem (B) ujawniania swojej orientacji seksualnej (C) – samodzielnym poinformowaniem o byciu gejem lub lesbijką rodziny, znajomych czy współpracowników*¹²⁹.

Takie wyjaśnienie znaczenia leksemu *coming out* zostało umieszczone w początkowej części rozbudowanego wypowiedzenia składniowego, któ-

---

powtórzenia) główne cechy semantyczne: *Networking to pielęgnacja znajomości, aby móc w razie potrzeby zwrócić się z pomocą do konkretnej osoby, która może i chce pomóc. Jest obecnie popularną metodą szukania pracy oraz poszukiwania pracowników. Zaletą jest znacznie lepsza widoczność naszej osoby na rynku pracy oraz mocno rozbudowana sieć znajomości z zaufanymi kontaktami biznesowymi*, *Encyklopedia Zarządzania*, mfiles.pl/pl/index.php/Networking, dostęp 12.06.2021.

¹²⁶ Przytoczoną definicję i jej składniowo-leksykalne przeformułowanie łączą wspólne elementy: archisem 'nawiązywanie i utrzymywanie relacji międzyludzkich' przeredagowany na synonimiczne wyrażenie: *pielęgnacja znajomości*, oraz sem dyferencjalny 'wymiana informacji i wzajemne wsparcie w sferze zawodowej' wyrażony za pomocą synonimii leksykalno-składniowej: *sieć znajomości z zaufanymi kontaktami biznesowymi, (...), aby móc w razie potrzeby zwrócić się z pomocą do konkretnej osoby, która może i chce pomóc*, a także hiperonimii: *metoda szukania pracy oraz poszukiwania pracowników*.

¹²⁷ *Onet*, kobieta.onet.pl/uroda/twarz-i-cialo/body-wrapping-na-czym-polega-ten-zabieg/46f79y0, dostęp 12.06.2021.

¹²⁸ *PCME. Pomorskie Centrum Medycyny Estetycznej*, pcme.pl>artykul>medycyna-anti-aging, dostęp 12.06.2021.

¹²⁹ *Poradnik Zdrowie*, www.poradnikzdrowie.pl/psychologia/rozwój-osobisty/coming-out-jak-zrobic-i-wyjsc-z-szafy-poradnik-dla-mlodziezy-i-doroslych-rozmowa-z-ekspertem-aa-cBHK-eqXQ-n4qN.html, dostęp 12.06.2021.

rego kolejny, oddzielony myślnikiem, człon stanowi synonimiczne i hiponimiczne przeredagowanie wcześniejszej definicji (*orientacja psychoseksualna* → *bycie gejem, lesbijką, ujawnienie* → *poinformowanie*). Natomiast cały segment informacyjno-definiujący, który charakteryzuje główny leksem, składa się jeszcze z kolejnych elementów: odniesienia do etymologii wyrazu: *Coming out jest terminem pochodzącym z języka angielskiego, który przyjął się i w języku polskim i pochodzi od dłuższego wyrażenia „coming out of the closet”, czyli „wychodzić z szafy”*; wyrażenia metafizycznego oraz powtórzenia przetworzonej wypowiedzi definicyjnej: *Sformułowanie to stanowi określenie całego procesu ujawniania swojej orientacji – najpierw samemu/samej sobie, a następnie innym*; definiowania tej samej treści przez zaprzeczenie: *Coming out nie jest więc tak naprawdę jednorazowym aktem – dokonujemy go przed różnymi osobami przez całe życie, a wcześniej dojrzewamy do decyzji o jego podjęciu*¹³⁰.

Schemat definicyjny *A jest B* występuje w wypowiedziach typu: *Sukienka w stylu babydoll jest dość obszerna, dzięki czemu zapewnia komfort i swobodę ruchów. (...) Zazwyczaj jest utrzymana w delikatnej, pastelowej kolorystyce i ozdobiona falbankami, koronkami (...) i innymi romantycznymi dodatkami, przywodzącymi na myśl elementy stroju lalki (stąd jej nazwa)*. Zdania opisowe składające się na przytoczone znaczenie wyrażenia *sukienka babydoll* nie mają charakteru typowej definicji. Zdaniem Tadeusza Kwiatkowskiego tego typu konstrukcje składniowe są niedefinicyjnymi zdaniami podmiotowo-orzecznikowymi, a czasownik *jest* nie pełni funkcji spójnika definicyjnego¹³¹.

Definiowanie klasyczne w swej wzorcowej (lub bliskiej jej) postaci ma dwie główne cechy, tj. regularną, statyczną formułę z przejrzystymi członami definiendum i definiensa (jedynie łącznik może przybierać różne postaci składniowo-leksykalne: *to, to jest, czyli*) oraz pełni wyraźną funkcję in-

---

¹³⁰ *Poradnik Zdrowie*, www.poradnikzdrowie.pl/psychologia/rozwoj-osobisty/coming-out-jak-zrobic-i-wyjsc-z-szafy-poradnik-dla-mlodziezy-i-doroslych-rozmowa-z-ekspertem-aa-cBHK-eqXQ-n4qN.html, dostęp 12.06.2021.

¹³¹ Tego rodzaju wypowiedzenia „mogą być (i najczęściej są) zwykłymi zdaniami podmiotowo-orzecznikowymi, a wiadomo, że zdania te są prawdziwe nie tylko w przypadku, gdy między podmiotem ‘A’ i orzecznikiem ‘B’ zachodzi zakresowy stosunek tożsamości, lecz również wtedy, gdy podmiot jest zakresowo podrzędny względem orzecznika. Definicje natomiast (idzie oczywiście o definicje adekwatne) są prawdziwe tylko w przypadku, gdy ich człon są tożsame zakresowo. Ścisłej mówiąc, zdania podmiotowo-orzecznikowe jako takie nie mają w ogóle charakteru definicyjnego, tzn. nie są definicjami również wtedy, gdy między podmiotem i orzeczeniem zachodzi stosunek tożsamości. Słowo ‘jest’ jako takie (to znaczy przy swoim właściwym znaczeniu) nie jest zatem spójnikiem definicyjnym” (Kwiatkowski 94).

formatywno-dydaktyczną. Współcześni nadawcy medialni nie zawsze stosują taki ujednolicony, statyczny model definiowania leksemów. Często wprowadzają własne rozwiązania na poziomie kompozycji wypowiedzi definiującej (które pociągają za sobą także modyfikacje składniowe i leksykalne) w celu precyzyjnego ujęcia opisywanego tematu, uatrakcyjnienia przekazu, wywarcia wpływu na odbiorcę.

Modyfikowanie budowy klasycznej definicji polega na rozbijaniu struktury definicji anglicyzmu na kilka członów lub wypowiedzi składniowych, odizolowanych od siebie syntaktycznie i formalnie, dodatkowo ujętych w bardziej interesującą, zachęcającą do lektury artykułu formę pytania i odpowiedzi. Jak wspomniano, może to być rozczłonkowanie wypowiedzi na osobny człon dla definiendum, a inny dla definiensa, np.: *Oversharing* (A) – *z czego wynika nadmierny* (C) *ekshibicjonizm* (B)?¹³² lub też osobne wypowiedzenie składniowe dla definiendum, a inne dla definiensa, np.: *Plopping* (A) – *co to jest? To nazwa metody* (B) *suszenia i stylizacji włosów kręconych i falowanych* (C), *aby podkreślić ich skręt i wydobyć piękno włosów*¹³³. Człony definicji klasycznej (ABC) zostały tu strukturalnie rozdzielone i umieszczone według schematu: zagadnienie główne (tj. definiendum A) + pytanie o charakterze rzeczowym (analitycznym) + wypowiedzenie oznajmujące, definiujące, zainicjowane zaimkiem *to* z nazwą rodzaju (B) i określeniem różnicy gatunkowej (C). Ponadto dodane zostało jeszcze zdanie składowe podrzędne (okolicznikowe celu) z drugorzędną cechą semantyczną w funkcji informująco-perswazyjnej.

Definiowanie klasyczne przybiera jeszcze inne formy kompozycyjne. Jedną z nich jest definiowanie łańcuchowe w segmencie informacyjno-definiującym. W ramach tego sposobu wyjaśniania znaczenia wyrazu możliwe są następujące schematy: – definiendum (A) + definiens (BC):

- ◆ w kolejności od ogółu do szczegółu, np.

(informacja ogólna)

Body wrapping (A) *to* (łącznik) *jedna z najbardziej popularnych metod* (B), *dzięki którym można przywrócić sylwetce atrakcyjny wygląd* (C). *Jego zaletą jest nie tylko bezinwazyjność, ale również niski koszt oraz fakt, że body wrapping można przeprowadzić w domu.*

(informacja szczegółowa)

¹³² *Obcasy.pl*, obcasy.pl/oversharing-z-czego-wynika-nadmierny-ekshibicjonizm, dostęp 12.06.2021.

¹³³ *Horex*, horex.pl/blog/plopping-co-to-jest-ujarzmiamy-loki-sprawdz-jak/, dostęp 12.06.2021.

Body wrapping (A) to (łącznik) **zabieg** (B) **odchudzający i modelujący sylwetkę** (C). *Wykorzystując moc aktywnych składników zawartych w kosmetykach, które potęgują swoje działanie po owinięciu ciała w folię, można zwiększyć elastyczność skóry, poprawić jej jędrność czy zredukować niedoskonałości*¹³⁴;

(informacja ogólna)

Plopping, znany także jako **koszulkowanie** (A) to (łącznik) **metoda** (B), **którą powinny poznać wszystkie posiadaczki włosów kręconych i falowanych** (C). *Jeśli twoje kosmyki puszą się, a loki są mało widoczne to wprost pokochasz ten sposób na wydobycie z nich naturalnego skrętu. Czym zatem jest plopping, jakie daje efekty i jak wykonać go krok po kroku? Zapraszamy do poradnika!*

(informacja szczegółowa)

Plopping (A) to (łącznik) **metoda** (B), **której głównym zadaniem jest wydobycie pięknego skrętu loków** (C). *Ponadto dzięki niemu twoje kręcone kosmyki przestaną się puszyć, a ich skręt będzie widoczny już od samej nasady włosa*¹³⁵;

◆ w kolejności od szczegółu do ogółu, np.:

(informacja szczegółowa)

Couchsurfing (A) to (łącznik) **nie tylko przyjmowanie gości (hostowanie) i korzystanie z noclegu u innych (surfowanie)** (B).

(informacja ogólna)

*Jest to też wszelka pomoc, której udzielamy i o którą prosimy, wymiana umiejętności i poglądów oraz przede wszystkim – poznawanie nowych ludzi z całego świata*¹³⁶;

– definiens (BC) + definiendum (A), z dodatkowym rozbięciem strukturalnym definicji na dwa osobne wypowiedzenia składniowe (definiens w jednym wypowiedzeniu, zaś definiendum w drugim zdaniu) z zamieszczeniem informacji definicyjnie drugorzędnych (treści historycznych, akcentowania popularności zjawiska), np.

Owijanie ciała (B) **bandażami, nasączonymi uprzednio ziołami i pachnącymi olejami** (C), *praktykowano już w starożytnym Egipcie, Grecji i Rzymie. Nie mylić z zabiegiem mumifikacji! Choć trzeba przyznać, że podczas **body wrapping** (A) przypomina się nieco starożytną mumię*¹³⁷;

¹³⁴ *Onet*, kobieta.onet/uroda/twarz-i-cialo/body-wrapping-na-czym-polega-ten-zabieg/46f79y0, dostęp 12.06.2021.

¹³⁵ *Świat kosmetyków*, swiat-kosmetykow.pl/plopping-czyli-szybki-sposob-na-loki-idealne, dostęp 12.06.2021.

¹³⁶ Tytuł artykułu na *Onet*, dostęp 12.06.2021.

¹³⁷ *Ofeminin*, www.ofeminin.pl/uroda/jak-zrobic-body-wrapping-w-domu-piec-sprawdzonych-przepisow/skfce60, dostęp 12.06.2021.

*Wygodna, dziewczęca, a jednocześnie bardzo kokieteryjna (C) – sukienka (B) w stylu babydoll (A) to jeden z najgorętszych trendów tego sezonu*¹³⁸;

*Karty (B) wielofunkcyjne (C) – multitool (A) zawsze pod ręką*¹³⁹.

Po tej wstępnej prezentacji znaczenia następuje dalsza część segmentu definiująco-opisowego, który uszczegóławia znaczenie angielszczyzny.

Na schemacie definicji klasycznej oparte jest także definiowanie mozaikowe. Zachowuje ono zbiór podstawowych cech semantycznych zawartych w oryginalnej definicji w języku angielskim, ale każda z tych cech jest umieszczona w szeregu osobnych wypowiedzeń składniowych, na przemian z wypowiedzeniami zawierającymi informacje niedefiniacyjne, które łącznie tworzą całość informacyjną (quasi-definicyjną), np.:

Hit na lato, czyli cięcie pixie bob. Co to za fryzura?

Pixie bob to, jak się łatwo domyślić, połączenie dwóch popularnych i modnych fryzur. W efekcie otrzymujemy niesamowicie wszechstronne, ciekawe i wygodne uczesanie z pazurem. Obok tego cięcia ciężko przejść obojętnie. Pixie bob to coś dla odważnych i pewnych siebie kobiet, które lubią by w centrum uwagi.

*O co w ogóle chodzi w tej fryzurze? **To takie trochę dłuższe pixie albo bardziej drapieżny bob. Wygląda niezwykle efektownie i sprawdza się właściwie przy każdym rodzaju włosów. To genialne cięcie, jeżeli chcesz optycznie zwiększyć ich objętość i sprawić wrażenie, że są gęstsze (...).***

*Warto zaznaczyć, że takie cięcie pasuje nie tylko bardzo młodym kobietom. **Krótką, dynamiczną fryzurę z pazurem świetnie sprawdzi się również u 40-latek, 50-latek czy 60-latek. Krótkie włosy niesamowicie odmładzają, a przy tym są łatwiejsze w pielęgnacji.***

Asymetryczne cięcie pixie bob ma właściwie same zalety. To idealna propozycja dla kobiet, które źle czują się w całkiem krótkich włosach, ale jednocześnie nie uśmiecha im się zapuszczanie ich choćby do połowy szyi. Pixie bob to krótka fryzura, która jednocześnie daje wiele możliwości układania i czesania, jak przy długich włosach¹⁴⁰.

*Równie dużą popularnością od lat cieszy się **fryzura na boba. To uniwersalne cięcie uwielbiane przez gwiazdy i nieśmiertelna klasyka fryzjerstwa, która nigdy***

¹³⁸ *Onet*, www.onet.pl/styl-zycia/onetmoda/sukienki-babydoll-letni-luz-w-kobiecy-wydaniu/5g0vfwe,2b83378a?utm_aureus=8vcya25dib%2Cb9e08e%201a-1281-49f3-a%20177-23f5da8b3396, dostęp 12.06.2021.

¹³⁹ *Onet*, facet.onet.pl/warto-wiedziec/multitool-kto-zmieszcza-sie-w-portfelu/tbxtcmx, dostęp 12.06.2021.

¹⁴⁰ *Onet*, kobieta.onet.pl/uroda/wlosy/pixie-bob-ta-fryzura-bedzie-hitem-lata-2021/56wt82c, dostęp 12.06.2021.

nie wyjdzie z mody. Nic więc dziwnego, że połączenie boba z pixie daje tak fantastyczny efekt [O];

– **definicje kontekstowe** (pośrednie, opisowe) – znaczenie wyrazu jest możliwe do wywnioskowania z opisanej sytuacji, np.:

Kompaktowe multitoole, zwane również kartami wielofunkcyjnymi (czy wręcz kartami przetrwania), zostały stworzone z myślą o osobach, które chcą być przygotowane na wiele sytuacji. Przydadzą się rowerzyście, wędkarzowi, turyście, majsterkowiczowi... Pozwolą także otworzyć butelkę zamkniętą kapslem lub puszkę. Są niewielkie, poręczne, a jednocześnie bardzo praktyczne i wytrzymałe. Zawsze można mieć je pod ręką. Zastępują nawet kilkanaście innych przedmiotów, które zajmowałyby dużo miejsca w torbie czy plecaku¹⁴¹;

„Wygląda jak dwa polskie TIR-y, ogromny sterowiec z ośmioma brodami, gruba święteczna bańka, gruba jak świnia” – tymi cytatai artystka rozpoczyna nagranie, w którym mówi o body shamingu, który spadł na nią w mediach, kiedy jej ciało zmieniano się. Przez hejt i presję doświadczyła zaburzeń odżywiania. Jednak mówi także o tym, jak podniosła się po tym złym czasie i zaczęła doceniać swoje ciało, zwłaszcza po ciąży, która również zostawiła na nim ślady¹⁴²;

♦ Ze względu na **właściwości stosowanego metajęzyka** (Balińska 2020: 59):

– **definicje potoczne**, np.: *Czym jest fake news? Najprościej mówiąc, fake news to fałszywe informacje, które są rozpowszechniane w celu dezinformacji i manipulacji ludźmi¹⁴³;*

– **definicje słownikowe** – dosłowne tłumaczenie anglicyzmu na język polski, np.: *Co to jest mindfulness (uwaga)? [O]; Ujawnienie mniejszościowej orientacji seksualnej (coming out) oczami rodzica¹⁴⁴; Over-sharing – z czego wynika nadmierny ekshibicjonizm? [O];*

– **definicje encyklopedyczne** (z użyciem elementów języka naukowego, zwłaszcza terminów naukowych), np.: *Body wrapping, czy też body wrap, to prosty zabieg, który ma na celu rozgrzanie tkanek i poprawienie cyrkulacji krwi oraz limfy¹⁴⁵; Superfood to produkty pochodzenia naturalnego. (...) To*

¹⁴¹ *Onet*, facet.onet.pl/warto-wiedziec/multitoole-ktore-zmieszcza-sie-w-portfelu/tbxtcmx, dostęp 12.06.2021.

¹⁴² *NOiZZ*, noizz.pl/lifestyle/ewa-farna-mowi-o-body-shamingu-i-zacheca-do-polubienia-swojegociala/r33q3e6, dostęp 12.06.2021.

¹⁴³ *Onet*, kobieta.onet.pl/wiadomosci/fakenews-czym-jest-i-jak-go-rozpoznać-0ctye0d, dostęp 8.04.2022.

¹⁴⁴ *Centrum dobrej terapii*, www.centrumdobrejterapii.pl/materialy/ujawnienie-mniejszościowej-orientacji-seksualnej-coming-out-oczami-rodzica, dostęp 12.06.2021.

¹⁴⁵ *Medonet*, uroda.medonet.pl/Medycyna-estetyczna/zabiegi-na-cialo/body-wrapping-na-odchudzanie-sposob-na-jedna-i-odzywiona-skore-dlrp7tg, dostęp 8.04.2022.

produkty bogate przede wszystkim w witaminy, minerały, białko, błonnik oraz przeciwutleniające, czyli antyoksydanty¹⁴⁶;

♦ Ze względu na **przedmiot objaśnienia jednostki wyrazowej** (Balińska 2020: 59):

– **definicje przedmiotowe** (leksykalne). W tej grupie mieści się większość definicji semantycznych w rozumieniu wyjaśniania znaczenia wyrazu, bez akcentowania kwestii ściśle językowych (zob. definicje realnoznaczeniowe, klasyczne, encyklopedyczne, kontekstowe);

– **definicje metajęzykowe**, do których zalicza się: pozostałe przykłady definicji semantycznych, w których są wyeksponowane elementy metajęzyka, np.: [forfaiting] **Definicja funkcjonująca w literaturze określa go jako kontrakt polegający na nabyciu przez jedną ze stron (forfaitera) wierzytelności długo- lub średnioterminowych wynikających z kontraktu od drugiej ze stron (forfetysty, zbywcy wierzytelności)**¹⁴⁷; oraz wypowiedzi definiujące z elementami definicji synonimicznych, np.: [Plopping] **To nazwa metody suszenia i stylizacji włosów kręconych i falowanych [...]. Możesz spotkać się również z określeniem *plunking, ręcznikowanie lub koszulkowanie włosów***¹⁴⁸; a także z elementami definicji etymologicznych, np.: *Coming out jest terminem pochodzącym z języka angielskiego, który przyjął się w języku polskim i pochodzi od dłuższego wyrażenia „coming out of the closet”, czyli „wychodzić z szafy”*¹⁴⁹;

♦ Ze względu na **właściwości stylistyczne opisu znaczenia** anglicyzmu:

– **definicje wyraźne** – dosłowne, obiektywne (definiowanie semantyczne, klasyczne, całościowe, szerokie, wąskie), np.: *Samochodowe punkty szczepień, tzw. drive-thru, to miejsca, gdzie można zostać zaszczepionym bez wychodzenia z samochodu*¹⁵⁰;

– **definicje metaforyczne**, np.: *Sukienki babydoll – letni luz w kobiecym wydaniu*¹⁵¹; *Gaslighting, czyli cios w psychikę*¹⁵²;

¹⁴⁶ CEFARM24.pl, www.cefarm24.pl/czytelnia/dieta-czym-sa-produkty-superfood/, dostęp 12.06.2021.

¹⁴⁷ *Business insider*, businessinsider.com.pl/poradnik-finansowy/factoring-i-forfaiting-roznice/ebeepn0, dostęp 12.06.2021.

¹⁴⁸ *Horex*, horex.pl/blog/plopping-co-to-jest-ujarzmiamy-loki-sprawdz-jak/, dostęp 12.06.2021.

¹⁴⁹ *Poradnik Zdrowie*, www.poradnikzdrowie.pl/psychologia/rozwoj-osobisty/coming-out-jak-zrobic-i-wyjsc-z-szafy-poradnik-dla-mlodziezy-i-doroslych-rozmowa-z-ekspertem-aa-cBHK-eqXQ-n4qN.html, dostęp 12.06.2021.

¹⁵⁰ *Radio ZET*, zdrowie.radiozet.pl/W-zdrowym-ciele/Leki/Szczepionki/Punkty-szczepien-drive-thru-jak-sie-zapisac-i-przygotowac, dostęp 12.06.2021.

¹⁵¹ *Na szosie.pl*, naszosie.pl/2021/05/14/caleb-ewan-zalozyc-magla-ciclamino-to-wielki-zaszczyt/, dostęp 12.06.2021.

– **definicje potoczne** – narracyjne, pozbawione struktury definicji sensu stricto, często z definiendum umieszczonym w kontekście, np.: *Przygotowując Baby Shower trzeba pamiętać, że nie jest to zwykle spotkanie towarzyskie, a tematyczna impreza posiadająca motyw przewodni, w którym nie może zabraknąć tak istotnych elementów, jak: gry, quizy, zabawy, jedzenie i odpowiedni wystrój nawiązujący do zbliżających się narodzin dziecka*¹⁵³;

– **definicje encyklopedyczne**, np.: *Stalking (z ang. oznacza „podchody” lub „tropienie”) to celowe, uporczywe i długotrwałe działanie przeciwko danej osobie, którego celem jest upokorzenie i dezorganizacja jej życia*¹⁵⁴;

♦ Ze względu na **formę podawczą**:

– **definicje klasyczne** o zwartej formule narracyjnej (składniowo-leksykalnej i strukturalnej) (zob. definicje realnoznaczeniowe, klasyczne, encyklopedyczne);

– **definicje potoczne** z rozbudowaną narracją wyjaśniającą znaczenie zapożyczenia bez specjalistycznych terminów i sztywnego schematu definicyjnego:

♦ w formie bezosobowej, np.

*Wygodna, dziewczęca, a jednocześnie bardzo kokieteryjna – sukienka w stylu babydoll to jeden z najgorętszych trendów tego sezonu (...). Sukienka w stylu babydoll jest dość obszerna, dzięki czemu zapewnia komfort i swobodę ruchów. Ma fason w literę A (rozszerzany do dołu), a niekiedy jest lekko odcinana pod biustem [...]. Zazwyczaj jest utrzymana w delikatnej, pastelowej kolorystyce i ozdobiona falbankami, koronkami, ażurowymi wstawkami, bufkami i innymi romantycznymi dodatkami, przywodzącymi na myśl elementy stroju lalki (stąd jej nazwa). Kojarzy się nieco z Lolitą – pomimo swojej subtelności jest bowiem bardzo kokieteryjna i zalotna*¹⁵⁵;

*Must have w zakresie modowej, czyli jakie elementy garderoby powinna mieć w swej szafie każda stylowa kobieta dzisiejszych czasów*¹⁵⁶;

♦ często z formami osobowymi (zindywidualizowanym *ty* lub zbiorowym *wy, oni*), np.:

¹⁵² *Onet*, onet.wiadomosci.pl/kraj, dostęp 8.04.2022.

¹⁵³ *Morele.net*, www.morele.net/wiadomosc/baby-shower-jak-i-kiedy-zorganizowac-jakie-zabawy-i-przekaski-przygotowac18494, dostęp 12.06.2021.

¹⁵⁴ *Medonet*, uroda.medonet.pl/kosmetyki/kosmetyki-do-wlosow/wcierka-na-porost-wlosow-i-baby-hair-pierwsze-efekty-juz-po-miesiacu/nlsgdcc, dostęp 10.04.2022.

¹⁵⁵ *Onet*, facet.onet.pl/warto-wiedziec/stalking-psychoterror-ktory-moze-spotkac-kazdego/1sb5w49, dostęp 12.06.2021.

¹⁵⁶ *Everything is a Gift*, nicole2112.com/art/must-have-w-zakresie-modowej-czyli-jakie-elementy-garderoby-powinna-miec-w-swej-szafie-kazda-stylowa-kobieta/, dostęp 12.06.2021.

*Jeżeli **jesteś** rodzicem syna lub córki, którzy zdecydowali się na coming out, czyli ujawnili przed **Tobą** swą mniejszościową orientację (homoseksualną, biseksualną, queer), **możesz** czuć się zagubiony, zarówno jeżeli chodzi o emocje, jak **Ci** towarzysząc, jak i w zakresie tego, co na ten temat myśleć¹⁵⁷;*

*Plopping to domowy zabieg stylizacji włosów, za pomocą którego **osiągniecie** zarówno delikatne, jak i mocne loki¹⁵⁸.*

Natomiast po wstępnym zdefiniowaniu leksemu na kolejnym etapie opisu znaczenia, czyli w segmencie informacyjno-definiującym, spotyka się także kategorię inkluzywnego *my*, np.:

*Smartwatche i smartbandy na przestrzeni ostatnich lat stały się niezwykle popularnym sprzętem (...). Nie tylko monitorują **nasz** sen, poprawiając jakość wypoczynku, ale też zastępują portfel, pozwalając zapłacić za zakupy, nie mówiąc o możliwości wykonywania rozmów¹⁵⁹;*

***Wiemy** o tym, że każda z nas powinna mieć w szafie kilka rzeczy, dzięki którym będzie mogła wyczarować wiele różnorodnych stylizacji. Obowiązkowe **must have** w szafie nie zależy od **naszego** wieku czy modowych preferencji, ale od faktu, że istnieje kilka rzeczy i ubrań, które są ponadczasowe i zawsze modne¹⁶⁰.*

♦ Ze względu na **udział trzech składników**, tj. definiendum, łącznika i definiensa (Bielińska 63):

- **definicje równościowe** (zob. definicje realnoznaczeniowe, klasyczne);
- **definicje kontekstowe** (zob. definicje kontekstowe);

♦ Ze względu na **analityczny charakter definiensa**, tj. sposób jego rozczłonkowania (używanie wyrazów prostszych od definiendum) (Markowski, *Wykłady* 54; Bielińska 58):

- **definicje klasyczne** (zob. definicje realnoznaczeniowe);
- **definicje pozorne**, w których pojawia się błąd *idem per idem* (tzw. błędne koło) (Markowski, *Wykłady* 54-55; Bielińska 49 i 58), np.: **Pixie bob** to, jak łatwo się domyślić, połączenie dwóch popularnych i modnych fryzur. (...) **To** takie trochę **dłuższe pixie albo bardziej drapieżny bob** (definiens określający różnicę gatunkową o schemacie błędnego koła);

¹⁵⁷ *Centrum dobrej rady*, www.centrumdobrejterapii.pl/materialy/ujawnienie-mniejszosciowej-orientacji-seksualnej-coming-out-oczami-rodzica, dostęp 12.06.2021.

¹⁵⁸ *Onet*, kobieta.onet.pl/na-czym-polega-plopping-zawijanie-wlosow-w-koszulke/161444r, dostęp 12.06.2021.

¹⁵⁹ *Komputer Świat*, www.komputerswiat.pl/wearables, dostęp 12.06.2021.

¹⁶⁰ *KobietaMag.pl*, kobietamag.pl/must-have-w-szafie-kobiety-10-obowiazkowych-rzeczy-ktore-musisz-miec/, dostęp 12.06.2021.

◆ Ze względu na **zakres wyczerpania rejestru cech semantycznych** de-sygnatu:

– **definicje całkowite** (zob. paragraf III);

– **definicje częściowe**:

◆ szerokie, np.: *Agility (A) to popularny sport (B) dla psów (C), który ma coraz więcej zwolenników wśród właścicieli zwierzątek (D)*. W zacytowanym objaśnieniu znaczenia leksemu *agility* dwa podstawowe semantyczne człony definicyjne BC są treściowo zbyt ogólne, natomiast człon D informuje o drugorzędnej cesze semantycznej. Podobną strukturę ma wypowiedź: *Agility (A) jest dyscypliną (B) sportową (C), w której uczestniczy do-brze zgrany duet: człowiek i pies (D)*. W obu przytoczonych definicjach leksemu *agility* występuje określenie rodzaju ‘sport dla psów’ (archisem), brakuje jednak podania różnicy gatunkowej (semu dyferencjalnego) ‘prowadzenie psa przez ustalony tor przeszkód w wyznaczonym czasie’. Ta istotna informacja jest podana w dalszej opisowo-instruktażowej części artykułu, czyli poza przytoczonymi wypowiedziami definiującymi¹⁶¹;

◆ wąskie, akcentujące jeden wybrany aspekt znaczeniowy, którego zadaniem jest zwrócenie uwagi czytelnika, a nie wyjaśnienie znaczenia wyrazu. Tego typu wypowiedzi znajdują się głównie w tytułach lub śródtytułach, a więc takich pozycjach w tekście, które są ograniczone co do liczby wyrazów, ale mają do spełnienia funkcję reklamującą artykuł, np. *Couchsurfing to szansa na tanie podróżowanie i nowe znajomości*¹⁶²; *Plopping, czyli metoda na okiełznanie kręconych włosów*¹⁶³.

PODSUMOWANIE

Jak widać na podstawie analizy zebranych przykładów, w internetowych artykułach informacyjnych stosuje się różnorodne sposoby definiowania wyra-

---

¹⁶¹ W innych artykułach znajdują się jeszcze szersze definicje tego leksemu, np.: *Agility (A) to (łącznik) dyscyplina (B) sportowa (C), która w Polsce w ostatnich latach rozwija się bardzo dynamicznie* (cecha niedefinicyjna). Dopiero w kolejnym zdaniu współtworzącym ten segment informacyjno-definiujący zawarta jest pewna konkretyzacja, tzn. sem dyferencjalny ‘sport dla psów’: *Jest to sport, który może uprawiać niemal każdy właściciel ze swoim psem pod warunkiem, że nie ma ku temu żadnych przeciwwskazań zdrowotnych*. Przykładów zbyt szerokich definicji jest więcej, np.: *Plopping to domowy zabieg stylizacji włosów, za pomocą którego osiągniecie zarówno delikatne, jak i mocne loki*.

¹⁶² Tytuł artykułu na *Onet*, dostęp 12.06.2021.

¹⁶³ *Onet*, kobieta.onet.pl/na-czym-polega-plopping-zawijanie-wlosow-w-koszulke/161444r, dostęp 12.06.2021.

zów obcego pochodzenia, które określają zjawiska obecne w polskim społeczeństwie, ale nie zawsze mające rodzimy odpowiednik bądź też polski ekwiwalent nie jest tak rozpowszechniony jak oryginalny wyraz z języka źródłowego. Zamieszczane w przekazie medialnym definicje anglicyzmów funkcjonujących w polszczyźnie nie są definicjami *sensu stricto*, częściej są wypowiedziami definiującymi w funkcji wyjaśniania znaczenia pożyczki językowej, bez zagłębiania się medialnego nadawcy w skomplikowane kwestie teoretyczne, dotyczące struktury fachowej/naukowej definicji. Jest to zresztą zgodne z konwencją gatunkową artykułu (większą swobodą redakcyjną, kompozycyjną, językowo-stylistyczną), zwłaszcza artykułu typowo informacyjnego, użytkowego, który zasadniczo nie musi zawierać precyzyjnej definicji naukowej.

Porównując logiczno-językową klasyfikację definicji z przykładami definiowania anglicyzmów w artykułach internetowych, można zauważyć, że pod względem zawartych treści (tj. istotnych cech semantycznych: archi-semu, semu dyferencjalnego oraz innych cech definicyjnych) jest to w dużej mierze definiowanie analityczne (sprawozdawcze), realnoznaczeniowe, z elementami definicji synonimicznych i etymologicznych; równościowe, niekiedy częściowe (zbyt szerokie lub zbyt wąskie); wyraźne, rzadziej metaforyczne.

Objaśnienia znaczeń anglicyzmów w przekazie internetowym zawierają komponenty semantyczne charakterystyczne dla tradycyjnej definicji oraz różnorodne elementy niedefinicyjne, powstające wskutek przeformułowania oryginalnej definicji (na poziomie leksykalnym, składniowym, stylistycznym, kompozycyjnym), dostosowane do typu i funkcji artykułu, a więc także dopasowane do polskiego odbiorcy.

Do pierwszej grupy, tj. do składników koniecznych w definicjach opartych na definicji klasycznej (oprócz definicji kontekstowej), należy zaliczyć obecność trzech elementów informacyjnych: definiendum (A), określającego gatunek, łącznika (werbalnego lub niewerbalnego) oraz dwuczłonowego definiensa (BC), wprowadzającego określenie rodzaju (B) i różnicę gatunkową (C). Człony te są jednak wpisane w różnorodne schematy definicyjne: najbardziej precyzyjny wzorzec *A jest to BC*; oraz mniej dokładne modele definicyjne *A jest B*; oraz *A czyli BC*. Ponadto formuły definicyjne z łącznikami w rodzaju: *oznacza, określa, polega na*, są nieprzejrzyste semantycznie, ponieważ nie komunikują jednoznacznie, jaką czynność intelektualną te czasowniki wskazują: czy 1) definiowanie, oznaczanie, czy też 2) opisywanie, charakteryzowanie, czy może 3) wyrażanie, określanie (por. Kwiatkowski 95-96). Nieprecyzyjnie dobrany łącznik (np.: *czyli, określa się*), który jest często używany w różnych stylach funkcjonalnych w odmianie mówionej

i pisanej języka, nie informuje zatem precyzyjnie, czy człony określany i określający są połączone na zasadzie definicji, czy są zwykłym zdaniem oznajmującym o funkcji informatywnej.

Do drugiej grupy, tj. do komponentów niedefinicyjnych, zalicza się: a) człony semantycznie drugorzędne (pozbawione informacji składających się na treść archisemu i semu dyferencjalnego) typu kontekst historyczny zjawiska lub stopień jego popularności bądź użytkowości; b) określenia metajęzykowe i metatekstowe; c) leksykę nacechowaną stylistycznie: potoczny i metafory; d) potoczną budowę składniową wypowiedzenia definiującego; e) zwroty do odbiorcy w 2 os. l. poj. i mn.

W niektórych artykułach, zwłaszcza poradnikowych, często występuje kumulacja elementów niedefinicyjnych, np.: *Pixie bob* (definiendum) *to* (łącznik), *jak łatwo się domyślić* (określenie metatekstowe), *połączenie dwóch popularnych i modnych fryzur* (definiens określający rodzaj, informacja ogólna). *W efekcie otrzymujemy* (zbiorowe *my* utożsamiające nadawcę z odbiorcą) *niesamowicie wszechstronne, ciekawe i wygodne uczesanie* (informacja zbyt ogólna, niedefinicyjna) *z pazurem* (leksyka nacechowana). *Obok tego cięcia* (definiens określający rodzaj) *ciężko przejść obojętnie* (informacja niedefinicyjna); *Pixie bob* (definiendum) *to* (łącznik) *coś* (potoczny zaimkowy odpowiednik rzeczownika) *dla odważnych i pewnych siebie kobiet, które lubią być w centrum uwagi* (informacja niedefinicyjna). (...) *O co w ogóle chodzi w tej fryzurze?* (pytanie w funkcji operatora metatekstowego). *To* (łącznik) *takie trochę* (potocyzm) *dłuższe pixie albo bardziej drapieżny bob* (określenie różnicy gatunkowej w postaci błędnego koła). W tego typu artykułach sposób wyjaśniania danego zapożyczenia (tj. definiowanie typu mozaikowego) poprzez ulokowanie ważnych cech semantycznych w różnych miejscach tekstu i przemieszanie elementów definicyjnych z niedefinicyjnymi rozciąga się na większą część publikacji i ją współbuduje. W innych artykułach sposób wyjaśniania anglicyzmu przybiera postać kilku wypowiedzi tworzących segment definiująco-opisowy (tj. w przypadku definiowania kontekstowego lub łańcuchowego). Najbardziej zwarty przekaz treściowy mają wypowiedzi w formie definicji słownikowych i klasycznych.

Reasumując, należy stwierdzić, że artykuł internetowy zazwyczaj zawiera składniki potrzebne do zdefiniowania wyrazu obcego (człony w funkcji definiendum i definiensa oraz łącznik definicyjny, archisem i sem dyferencjalny lub zarysowany kontur semantyczny zjawiska w definicji kontekstowej), które tworzą wyodrębniające się na tle tekstu całości definiujące (różne typy definicji). Niemniej w wielu wypadkach struktura owych całości nie nadaje tym wypowiedziom charakteru ściśle definicyjnego, ponieważ często

są to zwykle zdania stwierdzające (por. Kwiatkowski 95). Te quasi-definicyjne segmenty zbudowane ze zdań oznajmujących cechują się różnorodnością językową (leksykalną, składniową, strukturalną, stylistyczną, perswazyjną) stosowaną przez medialnego nadawcę w celu precyzyjnego wyjaśnienia znaczenia anglicyzmu oraz uatrakcyjnienia przekazu¹⁶⁴. Skutkiem tego każdy element informacyjny (definicyjny i quasi-definicyjny), opisujący charakteryzowane zjawisko, znajduje się w kilku osobnych wypowiedzeniach składniowych w często rozbudowanym fragmencie tekstu i wśród powtarzających się informacji, służących funkcji informacyjno-dydaktycznej lub perswazyjnej. Przemieszanie różnych składników informacyjnych (definicyjnych i niedefinicyjnych) wypełnia na różne sposoby tekst medialny – jego fragment lub prawie cały artykuł, powodując powstanie wielu nieklasycznych układów definicyjnych m.in. kontekstowego, łańcuchowego, mozaikowego itd. Ponadto w podstawowych komponentach definicyjnych (ABC) jest zauważalne zróżnicowanie warstw językowo-stylistycznych, tzn. definiendum pochodzi z języka obcego uważanego za prestiżowy (często także z języka specjalistycznego, środowiskowego, nieużywanego powszechnie przez wielu użytkowników języka), zaś definiens ma niekiedy cechy języka potocznego lub zawiera konstrukcje metaforyczne. Taka niejednorodność językowa i stylistyczna całości wyjaśniającej znaczenie anglicyzmu powoduje, że cała wypowiedź nie zawsze ma charakter stricte definicyjny, a czasem jest także niewłaściwa stylistycznie.

BIBLIOGRAFIA

- Ajdukiewicz, Kazimierz. *Logika pragmatyczna*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1975.
- Bajerowa, Irena. *Zarys historii języka polskiego 1939-2000*. Wydawnictwo Naukowe PWN, 2003.
- Bańko, Mirosław, Maria Krajewska i Elżbieta Sobol (red.). *Słownik języka polskiego. Suplement*. Wydawnictwo Naukowe PWN, 1992.

---

¹⁶⁴ *Hat-trick* (A), czyli *zdobycie etapowych łupów* (B) *we wszystkich trzech wielkich tourach w tym sezonie* (C). Nie jest to jednak klasyczne definiowanie wyrazu (ani w ogóle definicja), ponieważ: 1) łącznik *czyli* nie ma precyzyjnego charakteru definicyjnego, 2) nastąpiła wymiana słownictwa właściwego dla danej dyscypliny sportowej (dosłownego, nienacechowanego) na leksem metaforyczny, uogólniony znaczeniowo *łupy*, 3) zacytowana wypowiedź definiująca jest niesamodzielna składniowo, stanowi jedynie fragment dłuższego wypowiedzenia złożonego współrzędnie i została dodana do głównej treści artykułu (opisującego konkretne wydarzenie) tylko w charakterze wyjaśnienia tego obcego terminu lub jego przypomnienia, gdyż może on być niezrozumiały dla pewnej grupy odbiorców.

- Bartwicka, Halina. „Analiza semowa jako instrument doboru ekwiwalentów w słowniku dwujęzycznym”. *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy. Studia filologiczne*, z. 45: Filologia Rosyjska (19), 1999, ss. 107-115.
- Bielińska, Monika, redaktor. *Leksykografia. Słownik specjalistyczny*. Wydawnictwo Universitas, 2020.
- Charciarek, Andrzej. *Polskie wyrażenia metatekstowe o funkcji fatycznej i ich odpowiedniki czeskie i rosyjskie*. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2010.
- Doroszewski, Witold. *Z zagadnień leksykografii polskiej*. Państwowy Instytut Wydawniczy, 1954.
- Doroszewski, Witold, redaktor. *Słownik języka polskiego*, t. I-XI. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1958-1969.
- Doroszewski, Witold, redaktor. *Słownik poprawnej polszczyzny*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1980.
- Dubisz, Stanisław. „Rozwój współczesnej polszczyzny”. *Przegląd Humanistyczny*, z. 5, 1995, ss. 69-88.
- Dubisz, Stanisław, redaktor. *Uniwersalny słownik języka polskiego*, t. 1-4. Wydawnictwo Naukowe PWN, 2003.
- Dunaj, Bogusław, redaktor. *Słownik współczesnego języka polskiego*. Wydawnictwo Wilga, 1996.
- Dunaj, Bogusław. „Tendencje rozwojowe najnowszej leksyki polskiej”. *Współczesna leksyka*, red. Kazimierz Michalewski, cz. I, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2001, ss. 76-84.
- Gajewska, Urszula. „Metatekstowe sygnalizatory tematu rozważań w encyklikach Jana Pawła II”. *SŁOWO. Studia językoznawcze*, 8, 2017, as. 58-72. DOI: 10.15584/slowo.2017.8.04
- Galilej, Cecylia. „O sposobach kształtowania nagłówków w dwu popularnych tygodnikach na Zamojszczyźnie – ‘Tygodniku Zamojskim’ i ‘Kronice Tygodnia’ (cz. I)”. *Zamojski Kwartalnik Kulturalny*, nr 2 (123), 2015, ss. 73-75; O sposobach kształtowania nagłówków w dwu popularnych tygodnikach na Zamojszczyźnie – ‘Tygodniku Zamojskim’ i ‘Kronice Tygodnia’ (cz.I I)”. *Zamojski Kwartalnik Kulturalny*, nr 3 (124) 2015, ss. 93-97.
- Grochala, Beata. „Intertekstualność w nagłówkach ‘Gazety Wyborczej’”. *Tekst w mediach*, red. Kazimierz Michalewski, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2002, ss. 222-229.
- Grochowski, Maciej. *Zarys leksykologii i leksykografii. Zagadnienia synchroniczne*. Uniwersytet Mikołaja Kopernika, 1982.
- Kamińska-Szmaj, Irena, redaktor. *Słownik wyrazów obcych*. Wydawnictwo Europa, 2002.
- Kasiak, Mateusz. „Pozyskiwanie odbiorcy w tytułach prasowych. Analiza wybranych przykładów z tygodników opinii”. *Acta Humana*, t. 7, 2016, ss. 119-131.
- Kawka, Maciej. „Metatekst i metajęzyk w ‘Panu Kleksie’ Jana Brzechwy”. *Rocznik Naukowo-Dydaktyczny*, z. 138, 1991, Prace Pedagogiczne 12, ss. 121-144.
- Kotarbiński, Tadeusz. *Kurs logiki dla prawników*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1955.
- Kotarbiński, Tadeusz. *Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk*. Ossolineum, 1961.
- Kwiatkowski, Tadeusz. *Wykłady i szkice z logiki ogólnej*. Wydawnictwo UMCS, 2008.
- Mańczak-Wohlfeld, Elżbieta. *Angielskie elementy leksykalne w języku polskim*. Wydawnictwo Universitas, 1994.

- Mańczak-Wohlfeld, Elżbieta. *Angielsko-polskie kontakty językowe*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2006.
- Mańczak-Wohlfeld, Elżbieta. „Projekt global Anglicism Database (GLAD) – stan prac”. *Wybrane zagadnienia lingwistyki tekstu, analizy dyskursu, komunikacji międzykulturowej. In memoriam Profesor Anny Duszak (1950-2015)*, red. Urszula Okulska, Urszula Topczewska i Anna Jopek-Bosiacka, Instytut Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, 2018.
- Mańczak-Wohlfeld, Elżbieta. *Słownik zapożyczeń angielskich w polszczyźnie*. Wydawnictwo Naukowe PWN, 2010.
- Mańczak-Wohlfeld, Elżbieta. *Tendencje rozwojowe współczesnych zapożyczeń angielskich w języku polskim*. Wydawnictwo Universitas, 1995.
- Markowski, Andrzej. „Zapożyczenie”. *Nauka o języku*, red. Andrzej Markowski, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne Spółka Akcyjna, 2006, s. 316-317.
- Markowski, Andrzej. *Wykłady z leksykologii*. Wydawnictwo Naukowe PWN, 2012.
- Mikołajczak-Matysa, Nawoja. *Definiowanie pojęć przez przeciętnych użytkowników i przez leksykografów*. Wydawnictwo Sorus, 1998.
- Naruszewicz-Duchlińska, Alina. „Inforozrywka (infotainment) w portalach informacyjnych tvn.24.pl i tvn.info”. *Prace Językoznawcze*, t. 15/3, 2013, ss. 65-73.
- Okoń, Wincenty. *Słownik pedagogiczny*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1984.
- Olszański, Leszek. *Dziennikarstwo internetowe*. Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, 2006.
- Ostromęcka-Frączak, Bożena. „‘Co Sejm pichci’, czyli o niekonwencjonalności nagłówków w ‘Gazecie Wyborczej’”. *Humor i karnawalizacja we współczesnej komunikacji językowej*, red. Jan Mazur, Magdalena Rumińska, Wydawnictwo UMCS, 2007, s. 51-60.
- Ożóg, Kazimierz. „Atrakcyjna amerykanizacja w kulturze polskiej i w języku polskim”. *Składnia, stylistyka, struktura tekstu*, red. Maria Krauz i Kazimierz Ożóg, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2002, s. 18-26.
- Ożóg, Kazimierz. „Operatory metatekstowe w polszczyźnie potocznej”. *Tekstologia*, red. Jerzy Bartmiński i Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, cz. II, Wydawnictwo UMCS, 2004, s. 134-144.
- Ożóg, Kazimierz. *Polszczyzna przełomu XX i XXI wieku. Wybrane zagadnienia*. Wydawnictwo Fraza, 2001.
- Ożóg, Kazimierz. „Zmiany we współczesnym języku polskim i ich kulturowe uwarunkowania”. *Acta Universitatis Wratislaviensis*, nr 3060, Język a Kultura, t. 20, 2008, ss. 59-79.
- Pałuszyńska, Edyta. *Nagłówki w „Gazecie Wyborczej” (ekspresywna leksyka, frazematyka, metaforyka)*. Wydawnictwo Pikator, 2006.
- Pawłowska, Ilona. „Nagłówek w sieci: budowa i funkcja nagłówków prasowych na przykładzie internetowego portalu miejskiego e-sosnowiec.pl”. *Rocznik Prasoznawczy*, t. 4, 2010, ss. 105-118.
- Piotrowski, Tadeusz. *Zrozumieć leksykografię*. Wydawnictwo Naukowe PWN, 2001.
- Pisarek, Walery, redaktor. *Polszczyzna 2000. Orędzie o stanie języka polskiego na przełomie tysiącleci*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 1999.
- Pluskota, Jolanta. „Metatekst w tekstach felietonów Stefana Kisielewskiego”. *Tekstologia*, red. Jerzy Bartmiński i Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, cz. II, Wydawnictwo UMCS, 2004, s. 162-174.

- Seretny, Anna. *Definicje i definiowanie*. Wydawnictwo Nomos, 1998.
- Słownik języka polskiego PWN* [wersja elektroniczna], sjp.pwn.pl/doroszewski/lista. Dostęp 5.07.2022.
- Surendra, Anna. *Moda językowa na zapożyczenia angielskie w prasie kobiecej*. Wydawnictwo Naukowe SILVA RERUM, 2019.
- Szober, Stanisław. *Słownik poprawnej polszczyzny*. Państwowy Instytut Wydawniczy, 1969.
- Szymczak, Mieczysław, redaktor. *Słownik języka polskiego*, t. 1-3. Wydawnictwo Naukowe PWN, 1992.
- Szymoniak, Krzysztof. „Między gazetą a Internetem – nowe gatunki dziennikarskie, paragatunki czy hybrydy?”. *Język, Komunikacja, Informacja*, t. 3, 2008, ss. 121-138.
- Tokarski, Jan, redaktor. *Słownik wyrazów obcych*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1979.
- Waszakowa, Krystyna. „Derywowane anglicyzmy jako wyraz ekspansji słownictwa potocznego i środowiskowego w języku mediów ostatniego ćwierćwiecza”. *Slavia Meridionalis*, t. 9, 2009, ss. 89-102.
- Waśkiel, Jacek. „Jak napisać dobry artykuł”. *Zarabiaj na pisaniu.com*, zarabiaj.napisaniu.com/jak-napisac-artykul. Dostęp 5.07.2022.
- Weber, Marek. *Anglicyzmy w polskim socjolekcie informatycznym*. Wydawnictwo Politechniki Białostockiej, 2008.
- Wieluniecka, Aleksandra. „Ekspansja anglicyzmów w języku reklamy prasowej”. *Linguistica Copernicana*, t. 4, nr 2, 2010, ss. 263-272.
- Wierzbička, Anna. „Metatekst w tekście”. *Tekstologia*, red. Jerzy Bartmiński i Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, cz. II, Wydawnictwo UMCS, 2004, ss. 109-120.
- Wiśniewska-Białas, Hanna. *Wpływ języka angielskiego na polszczyznę blogów*. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2011.
- Wiśniewski, Artur. „Kilka uwag na temat obiektów odniesienia wyrażenia metajęzyk”. *Prace Językoznawcze*, z. 16/3, 2014, ss. 73-83.
- Witalisz, Alicja. „Nowsze anglosemantyzmy w języku polityki”. *Język Polski*, z. 5, 2004, ss. 340-346.
- Witalisz, Alicja. *Przewodnik po anglicyzmach w języku polskim*. Biblioteczka Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego nr 27, Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego, 2016.
- Wolny-Zmorzyński, Kazimierz, Andrzej Kaliszewski i Wojciech Furman. *Gatunki dziennikarskie. Teoria, praktyka, język*. Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, 2009.
- Zabawa, Marcin. „Jeszcze o nowych zapożyczeniach semantycznych w polszczyźnie”. *Poradnik Językowy*, z. 9, 2008, ss. 28-41.
- Zgółkowska, Halina, redaktor. *Praktyczny słownik współczesnej polszczyzny*, t. 1-50. Wydawnictwo Kurpisz, 1994-2005.
- Żmigrodzki, Piotr, redaktor. *Wielki Słownik Języka Polskiego* [wersja elektroniczna], wsjp.pl. Dostęp 5.07.2022.
- Żmigrodzki, Piotr. *Wprowadzenie do leksykografii polskiej*. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2009.
- FD – *The Free Dictionary by Farlex* [wersja elektroniczna], www.thefreedictionary.com/The-Farlex-Grammar-Book.htm. Dostęp 5.07.2022.
- MEL – *Mała encyklopedia logiki*, red. Witold Marciszewski. Ossolineum, 1970.

- MW – Merriam-Webster. *Dictionary and Thesaurus*. New Edition. Mass-Market Paperback, 2020 [wersja elektroniczna], www.merriam-webster.com/dictionary. Dostęp 5.07.2022.
- NKJP – *Narodowy Korpus Języka Polskiego*, nkjp.pl. Dostęp 5.07.2022.
- OJUW – *Obserwatorium Języka Uniwersytetu Warszawskiego. Najnowsze słownictwo polskie*, nowewyrazy.pl. Dostęp 5.07.2022.
- OADE – *The Oxford Advanced Learner's Dictionary* Oxford University Press 2021 [wersja elektroniczna], www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english. Dostęp 5.07.2022.

LES ÉNONCÉS DÉFINITOIRES DES ANGLICISMES DANS LES ARTICLES DE PRESSE EN LIGNE

Résumé

Les mots empruntés à l'anglais pénètrent de plus en plus dans la langue polonaise contemporaine. Ils désignent des phénomènes sociaux, économiques et culturels qui apparaissent dans le monde, et plus tard en Pologne aussi. Certains d'entre ces emprunts ont des équivalents polonais, d'autres pas (encore) et sont donc écrits selon leur orthographe étrangère d'origine. Cet article présente des modes de définir les anglicismes dans les articles de presse en ligne pour expliquer leurs significations aux lecteurs des médias numériques (par exemple, types de définitions des emprunts et leurs marqueurs linguistiques, types de sèmes inclus dans les définitions). L'analyse porte sur la structure interne d'un énoncé définitoire : définiendum, marqueur définitoire et, surtout, définiens qui donne le sens du lexème. Les recherches ont démontré que les journalistes utilisent diverses méthodes pour définir les anglicismes, telles que : définition lexicographique, classique, contextuelle ; partielle, complète ; explicite, métaphorique. Les énoncés définitoires relevés de la presse numérique sont diversifiés sur le plan lexical, syntaxique, structurel, stylistique. L'auteur d'un article en ligne exploite cette diversité pour expliquer le sens d'un emprunt et – dans le cas d'un texte médiatique – pour rendre la forme de communication plus attrayante.

Mots-clés : anglicisme ; définition ; définiendum ; définiens ; sem ; article Internet.

WYPOWIEDZI DEFINIUJĄCE ANGLICYZMY W INTERNETOWYCH ARTYKUŁACH INFORMACYJNYCH

Streszczenie

Do współczesnej polszczyzny przenika coraz więcej wyrazów zapożyczonych z języka angielskiego. Leksemy te nazywają zjawiska społeczne, gospodarcze, kulturowe, które pojawiają się na świecie, a później także w Polsce. Część z nich ma polskie odpowiedniki, inne (jeszcze) nie, funkcjonują więc w oryginalnej, obcojęzycznej postaci. Niniejszy artykuł przedstawia sposoby definiowania anglicyzmów w internetowych artykułach informacyjnych w celu wyjaśnienia ich znaczeń odbiorcom nowych mediów (m.in. typy definiowania zapożyczeń i ich wyznaczniki językowe, rodzaje semów wykorzystywane w definicjach). Analiza koncentruje się wokół opisu wewnętrznej struktury wypowiedzi definiującej: definiendum, łącznika definicyjnego i przede wszystkim definiensa, który jest podstawowym przekąźnikiem znaczenia leksemu. Jak dowodzą badania, dziennikarze stosują różne sposoby definiowania anglicyzmów, np. definiowanie słów-

nikowe, klasyczne, kontekstowe; częściowe, całościowe; wyraźne, metaforyczne. Internetowe wypowiedzi definicyjne cechują się różnorodnością językową (leksykalną, składniową, strukturalną, stylistyczną), stosowaną przez nadawcę medialnego w celu wyjaśnienia znaczenia zapożyczenia, a także – co ważne dla tekstu medialnego – uatrakcyjnienia formy przekazu.

Słowa kluczowe: anglicyzm; definicja; definiendum; definiens; sem; artykuł internetowy.

ANGLICISM-DEFINING STATEMENTS IN INFORMATIONAL ARTICLES ON THE INTERNET

Summary

More and more words borrowed from English are penetrating contemporary Polish. Such lexemes give name to the social, economic and cultural phenomena that are appearing all over the world, and which later arrive in Poland. Some of them have Polish equivalents, whilst others do not (yet) have, so they function in their original, foreign language form. This article presents ways of defining anglicisms in informational articles on the Internet in order to explain their meanings to new readers of the media (e.g. the types of borrowing and their linguistic determinants, the types of sems used in the definitions, etc.). The analysis focuses on the description of the internal structure of the defining utterance: the *definiendum*, the definition hyphen and, above all, the *definiens*, which is the basic transmitter of the meaning of the lexeme. Research has shown that journalists use various methods for defining anglicisms, such as: dictionary, classical, contextual, and cognitive definitions; partial and complete definitions; and neutral and metaphorical definitions. The Internet definition statements are characterised by linguistic diversity (lexical, syntactic, structural, and stylistic), used by the media broadcaster to explain the meaning of the borrowing, and – more importantly, for a media text – to make the form of communication more attractive.

Keywords: anglicism; definition; definiendum; definiens; sem; Internet article.